

Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény

1036 Budapest, Kiskorona u. 3.

Tel.: 06-1-250-1552

e-mail: gondvez@kszki.obuda.hu

VELÜNK KÖNNYEBB

ÓBUDAI SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY SZAKMAI PROGRAMJA

Készítette:

Haskóné Alker Annamária
intézményvezető

Hatályos: 2023. március 1-jétől.

TARTALOM

I.	BEVEZETÉS	3
II.	A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA	6
III.	A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM KONKRÉT BEMUTATÁSA, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSI ELEMÉK ÉS TEVÉKENYSÉGEK, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK	6
IV.	MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTENŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA	26
V.	AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT	28
VI.	A FENNTARTÓ ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSI ELEMÉK	30
VII.	AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA.....	31
VIII.	A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA	34
IX.	ÖSSZEGZÉS	35
X.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	36

Mellékletek:

1. számú melléklet: Megállapodások (5 db)
2. számú melléklet: Házirend (1 db)
3. számú melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat

I. BEVEZETÉS

Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda Békásmegyer Önkormányzata (a továbbiakban: Fenntartó) jogelődje alapítói szándékának megfelelően működteti az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményt, mely a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodás keretében szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást biztosít.

Intézmény neve: Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény (rövidített neve: ÓSZSZI)

Székhelye, címe: 1036 Budapest, Kiskorona u. 3.

Típusa: szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat nyújtó integrált intézmény

Jogszabályi háttér

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény működését az alábbi hatályos jogszabályok szerint biztosítja:

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.);
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet);
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: Ir);
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet);
- a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet;
- az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet;
- Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról szóló 13/2005. (III. 3.) rendelete (a továbbiakban: 13/2005. (III. 3.) ÖR. rendelet);
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény.

Óbuda-Békásmegyer a Főváros egyik legrégebbi történeti múlttal rendelkező kerülete, melyben Budapest legnagyobb lakótelepi állománya is található. Ez speciális szükségletet és kihívást jelent, nem csak szociológiai szempontból, de a szolgáltatásunkat illetően is. Intézményrendszerünk évről évre rugalmasan követi a területen fellépő igények tartalmát, számát, a területi eloszlás alakulását. Története több évtizedes múltra tekint vissza.

A **Házi Gondozás**, mint szolgáltatás az 1970-es években kezdődött, majd 1976-tól a hatóság közvetlen irányítása alatt három szervező gondozónő és társadalmi aktívák biztosították a segítségnyújtást a kerületben élő rászoruló idős emberek számára. 1980-tól önálló intézménnyé vált, munkáltatói jogkörrel felruházott kerületi vezető gondozónő kinevezésével. A nyugdíjasházak megépítésével elindultak az idősek napközi otthonaiban nyújtott szolgáltatások, melyeket kizárólag a nyugdíjsházi lakók vehettek igénybe.

1986-ban létesült az első önállóan kialakított Idősek Napközi Otthona a Kiskorona u. 3. szám alatt.

1989-ben már két önálló gondozási központ nyújtott szociális szolgáltatást belső Óbudán és Békásmegyeren.

Az intézményt a kerületi vezető gondozónő irányította részben önálló költségvetéssel rendelkező intézményként.

A szervező gondozónők feladatkörét átvették a gondozási központvezetők. A gondozási központok zömében még a házi gondozási feladatokat látták el, az idősek napközi otthonai szervezetileg önállóan dolgoztak.

1992-ben nyitották meg az átmeneti elhelyezést nyújtó „Derús Alkony” Gondozóházat, amely 1996-ban levált az alapellátásról, és önálló intézményként működött tovább.

1997-ben új szolgáltatásként kezdte meg működését az Otthoni Szakápolási Szolgálat és az ingyenes segédeszköz kölcsönzés.

1998-ban az intézmény további szervezeti átalakuláson ment át. A gondozási központok ellátási területét utcajegyzékben határozták meg. A területi felosztáshoz igazodóan hat gondozási központ kialakítására került sor.

A nappali ellátást nyújtó idősek klubjai, (a továbbiakban idősek klubjai) melyek zárt klubként működtek, nyitottá váltak, szervezetileg a gondozási központokhoz integrálódtak.

2007-ben az ellátás racionalizálása vált szükségessé, így a hat gondozási központ feladatát, a kerület újrafelosztása után négy gondozási központ váltotta fel.

A 2010-es években két új, nappali ellátást nyújtó idősek klubja nyílt.

2014 szeptemberében, az Almási Balogh Loránd Idősek Klubja 80 férőhellyel, majd 2015 szeptemberében a Heltai Jenő Idősek Klubja 100 férőhellyel.

2016. június 1-én megkezdte működését a III. számú Házi Segítségnyújtó Szolgálat a Harang u. 1. szám alatt, az engedélyezett és befogadott férőhelyek száma: 90 fő.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó „**Derús Alkony**” **Gondozóház** 1992. január 2-án nyitotta meg kapuit az óbudai idős emberek számára. Kezdetben csak 17 engedélyezett férőhelyszámmal, 460 m² alapterületen működött, a Ziperowsky Károly utcai bölcsőde épületének 1/3 részében.

A szolgáltatás iránt megnövekedett igények szükségessé tették a gondozóház bővítését.

A Fővárosi Szolidaritási Alap Pályázat 7.220.000.- Ft támogatásával, valamint az Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat hasonló léptékű segítségével 1996-ban sikerült az intézményt tíz férőhellyel fejleszteni.

Az intézmény további fejlesztésére 1999 júliusában került sor, amikor az épületben működő 40 férőhelyes bölcsőde eredeti funkciója teljesen megszűnt, ezáltal lehetőség nyílt újabb 22 férőhely kialakítására. A programot az Önkormányzat testületi hozzájárulása, a Szociális és Családügyi Minisztérium 10 millió forint, valamint a Fővárosi Szolidaritási Alap 17,5 millió forint pályázati támogatásával sikerült megvalósítani.

A Szociálpolitikai cselekvési tervben szereplő, következő intézményi fejlesztés 2006. december 14-én valósult meg. Az Intézmény 7 lakószobával és egy mentálhigiénés szobával bővült. A gondozottak létszáma 49 főről 56 főre emelkedett.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat a 659/ÖK/2010. (X. 29.) számú határozata alapján a kerületi szociális szolgáltatás koncepcióba illeszkedve, a személyre szóló ellátás hatékonyabbá és komplexebbé tétele, valamint gazdaságosabb működtetése, és a humán erőforrás gazdálkodás optimalizálása érdekében az Óbudai Gondozási Központ és a „Derús Alkony” Gondozóház integrációjával létrehozta az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézményt.

A szociálisan rászorulóknak az egységes szakmai irányelvek alapján biztosított szolgáltatásainkat az Intézmény székhelyén és további 10 telephelyén igényelhetik az alábbiak szerint:

Székhely:

1036 Budapest, Kiskorona u. 3.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (Kiskorona Idősek Klubja, férőhely: 80)
- házi segítségnyújtás (I. sz. Házi Segítségnyújtó Szolgálat, ellátható személyek száma: 99 fő)
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (kihelyezhető készülékek száma: 42 készülék)
- Otthoni Szakápolási Szolgálat (engedélyezett vizit keretszám: 552)

Telephelyek:

Harrer Pál Idősek Klubja

1033 Budapest, Harrer Pál u. 4.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 130)

Harang Idősek Klubja

1033 Budapest, Harang u. 1.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 80)
- házi segítségnyújtás
(III. sz. Házi Segítségnyújtó Szolgálat, ellátható személyek száma: 90 fő)

Szérűskert Idősek Klubja

1033 Budapest, Szérűskert u. 39.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 80)

Meggyfa Idősek Klubja

1033 Budapest, Meggyfa u. 33.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 100)

Víziorgona Idősek Klubja

1038 Budapest, Víziorgona u. 12.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 120)

Őszike Idősek Klubja

1038 Budapest, Őszike u. 8.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 130)
- házi segítségnyújtás
(II. sz. Házi Segítségnyújtó Szolgálat, ellátható személyek száma: 99 fő)

Hatvany Lajos Idősek Klubja

1039 Budapest, Hatvany Lajos u. 1.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 120)

Almási Balogh Loránd Idősek Klubja
1031 Budapest, Sujtás u. 20.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 80)

Heltai Jenő Idősek Klubja
1039 Budapest, Madzsar József u. 7-11.

- étkeztetés
- időskorúak nappali ellátása (férőhely: 100)

„Derűs Alkony” Gondozóház
1039 Budapest, Zipernowsky u. 3.

- átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás (időskorúak gondozóháza, férőhely: 56)

II. A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szakmai programjának középpontjában a szolgáltatást igénybevevő idős ember áll. Az integrált intézmény garantálja a szolgáltatások egységes szakmai irányítás alatt történő minőségfejlesztését, és az egységes szakmai elvek megvalósulását minden telephelyen.

A szociális szolgáltatás célja, hogy a rászoruló idős ember számára megfelelő szociális biztonságot garantáljon egészségük megőrzésével és emberi méltóságuk tiszteletben tartásával az időskorúak önállóságát erősítse, családban való aktivitásukat és a közéletben való részvételüket növelje.

Az intézmény fő feladata a kerületi szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátás megszervezése, annak magas színvonalú biztosítása. **Intézményünkben a szolgáltatást igénylő személy lakóhelyéhez legközelebb, folyamatosan kapja meg azt az ellátást, amelyre igényt nyújtott be, és a hatályos jogszabályok alapján arra jogosult.**

A Szakmai Programunk fontos eleme kerületünk nyugdíjas lakosságának a tevékeny időskorra való motiválása. Az életkorral járó változások megismerése, az egészséges életmód-, a mozgás szükségessége, a helyes táplálkozás és gyógyszerszedés ismerete, az élethosszig tartó tanulás, a művelődés lehetősége mind az időskorúak egészségének megőrzését szolgáló programunk része.

III. A MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM KONKRÉT BEMUTATÁSA, A NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSI ELEMELK ÉS TEVÉKENYSÉGEK, A LÉTREJÖVŐ KAPACITÁSOK

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény olyan integrált szervezeti forma, amely Óbuda-Békásmegyert teljes területén biztosítja az alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátást, komplex ápolási és gondozási feladatokat lát el, és emellett teljes körű szociális információs szolgáltatást nyújt a kerület lakóinak.

A komplex tájékoztatás célja, hogy a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátási formákról, az intézmény szolgáltatásairól, az ellátások igénybevételére vonatkozó szabályokkal kapcsolatos tudnivalókról naprakész információt nyújtson. Ez a szolgáltatás az intézmény valamennyi szervezeti egységében egyformán elérhető annak érdekében, hogy a lakosság a lakóhelyéhez legközelebb kapja meg a szükséges ellátást. Amennyiben az igényelt szociális szolgáltatás helyben nem érhető el, intézkedünk az ellátási lehetőségek felkutatásáról és segítséget nyújtunk az ügyintézésben.

A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA ÉS MÓDJA

A kieső családi funkciók teljes körű pótlásának igénye nélkül az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény alapfeladata az, hogy az időskorú lakosság saját megszokott környezetében, otthonában élhessen mindaddig, amíg az állapota ezt lehetővé teszi.

A megszokott környezetben való maradást - a jogszabályi keretek betartása mellett - minden olyan esetben segítjük és támogatjuk, ameddig az ellátást igénybevevő személy biztonságát, emberi méltóságát és életminőségét nem veszélyezteti.

Ezen túlmenően a „Derűs Alkony” Gondozóház intézményi keretek között nyújt átmeneti elhelyezést azoknak az idős embereknek, akik élethelyzetük változása miatt – időlegesen – mindennapi életvitelüket otthonukban nem tudják folytatni.

Szolgáltatásainkat úgy szervezzük meg, hogy az idős ember lakóhelyéhez a lehető legközelebb kapja meg az adekvát segítséget. A szolgáltatások komplexitása és átjárhatósága garantálja az igénybevevők valós szükségleteihez igazodó ellátást.

Étkeztetés

Az étkeztetés szolgáltatás keretében azoknak a szociálisan rászorult embereknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodunk, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan, vagy átmenetileg nem képesek biztosítani.

Az étkeztetést vásárolt szolgáltatás formájában biztosítjuk.

A megszervezett étkeztetés keretében az ellátottak napi kétszeri étkezéséről tudunk gondoskodni. Célunk az egészséges táplálkozás kritériumainak is megfelelő szolgáltatás nyújtása, melyet a főzőkonyha dietetikus szakember alkalmazásával segít. Az étkeztetést biztosító szolgáltató az idős korosztály szükségleteihez igazodó mennyiségű, minőségű „A” és „B” menüválasztásos étkeztetés lehetőségét kínálja igény szerint.

A menükínálat mellett az ételek elfogyasztásának körülményeire is nagy hangsúlyt fektetünk.

A napi ételadagok higiénikusan, egyenként csomagolt formában, az élelmezésbiztonság követelményeinek megfelelően érkeznek a telephelyekre. Az étkeztetésben részesülő személyek véleményének érvényesülését a napi visszajelzések továbbításával tesszük lehetővé. Lehetőséget adunk a szolgáltatást igénybevevők és a szolgáltatást biztosító cég vezetőinek személyes találkozására (kerekasztal megbeszélés formájában).

Az étkeztetést a lakosság szükségleteinek megfelelően az étel

- a) kiszolgálásával egyidejű helyben fogyasztással,
- b) elvitelének lehetővé tételével,
- c) lakásra szállításával szervezzük meg.

Az étkezési és szállítási térítési díj megállapításánál a 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet és a 13/2005. (III. 3.) ÖR. rendelet az irányadó. „Ha az étel lakásra történő kiszállítása közös háztartásban élő személyek részére történik, a kiszállításért fizetendő személyi térítési díjat csak egy személyre lehet megállapítani”. Az étel házhoz szállítását az ételt szolgáltató cég biztosítja.

Egészségi indok alapján orvosi javaslatra diétás ebédet is biztosítunk a hét minden napján a normál étkeztetésnél leírt módon.

Az ellátásra jogosult, vagy fizetésre kötelezett személy kérelmére, az étkezésért fizetendő térítési díjat - indokolt esetben - a Polgármester méltányosságból mérsékelheti, illetve elengedheti. A méltányossági kérelmet részletes indokolással az intézményvezetőnél kell írásban benyújtani. Az intézményvezető a kérelmet - javaslatával együtt - 8 napon belül megküldi a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályára.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakókörnyezetében biztosítja.

A gondozó segítséget nyújt a szolgáltatást igénybevevő idős embernek fizikai, mentális és szociális szükségletei kielégítéséhez saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően. Feladatainak ellátása során – szükség esetén más szakemberek bevonásával – figyelmet fordít az idős ember meglévő képességeinek fenntartására és esetleges fejlesztésére.

A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően az intézményvezető – vagy az általa megbízott személy – és a házi orvos megvizsgálja az ellátást igénylő gondozási szükségletét, a vizsgálat eredményének igazolása értékelő adatlapon történik.

Amennyiben az intézményvezető helyett az általa megbízott személy vesz részt a gondozási szükséglet vizsgálatánál, akkor ezt az adott kolléga munkaköri leírásában is rögzítik és ez feljogosítja őt arra, hogy az értékelő adatlapot aláírja.

A házi segítségnyújtás módját és gyakoriságát a gondozási szükséglet alapján – a vezető gondozó javaslatára – a gondozott igényeinek figyelembevételével az intézményvezető határozza meg. Ha a gondozási szükséglet III. fokozatú, a szolgáltatást igénylőt az intézmény képviselője tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás (idősek otthona) igénybevételének lehetőségéről.

A házi segítségnyújtás keretében személyi gondozásra, vagy szociális segítségre kötünk megállapodást.

A házi segítségnyújtás

a) személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás

b) szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet biztosít.

A szolgáltatásnyújtás során a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendeletet kell figyelembe venni. **A házi segítségnyújtás gondozási tevékenységeit és résztvékenységeit az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklete határozza meg.**

A házi segítségnyújtás tevékenységei és résztvékenységei

Személyi gondozás keretében:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyneműcsere
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
- haj, arcszőrzet ápolás
- száj, fog és protézis ápolás
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mozgatás ágyban
- decubitus megelőzés

- felületi sebkezelés
- sztómazsák cseréje
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
- vérnyomás és vércukor mérése
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás
- a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

Szociális segítség keretében:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)
- mosás
- vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- ruhajavítás
- közkútról, fürtkútról vízfordás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában.

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

A gondozó a napi gondozási tevékenységéről az **1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben** meghatározottak szerint tevékenységnaplót vezet.

Mentálhigiéné a házi segítségnyújtásban

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény gondozói a gondozási szükséglet vizsgálat eredményéről készült értékelő adatlap szerint látják el az idős embereket otthonukban. A gondozási területen az igénybevevők elosztása, a feladatok szervezése, a közlekedési útvonalak tervezése alkalmával a munkatársak minden esetben az optimális időbeosztásra törekszenek, hogy az idős emberek érdekében a legtöbb időt tölthessék a tényleges gondozási feladatokkal. Az igénybevevők a rendszeres segítségnyújtás folyamán – a megállapodásban meghatározott tevékenységi formák mellett – megtapasztalják a személyes kapcsolat emberi értékét is. A törődés, az odafigyelés önmagában is gyógyító hatással van a segítségre szoruló idős emberekre.

Az esetek többségében elegendő az odafigyelés, amelyben a gondozónők a munkájuk ellátása közben részesítik a szolgáltatót igénybevevő idős embert. Mentálhigiénés szakképzettséggel rendelkező szakember akkor lép be a rendszerbe, ha a szolgáltatót igénybevevő idős ember a gondozási kereteken túlmenő mentális segítségre szorul. Ez történhet a gondozónő jelzése alapján krízisintervenció, vagy egyéb, a gondozónő tevékenységét kiegészítő szolgáltatás formájában. A krízisintervenció akut mentális segítségnyújtás azoknak a házi segítségnyújtás szolgáltatót igénybevevő idős embereknek, akiknek lelki egyensúlya instabil, és problémáikkal nem képesek egyedül megküzdenni.

Korunk egyik leggyötrőbb lelki megpróbáltatása a magány. A nagyvárosi lét, a lakótelepi életforma fenyegető problémája az elszigetelődés, amely különösen az időskorúakat sújtja. Ez akkor is igaz lehet, ha az idős embernek van családja, de távol él tőle, vagy családjával együtt él, de családtagjai aktív dolgozók. Többen azért is veszik igénybe a házi segítségnyújtás valamely formáját, hogy „valaki rájuk nyissa az ajtót”.

A szolgáltatási elem szakmai hátterét az intézmény felsőfokú mentálhigiénés végzettséggel rendelkező munkatárssal biztosítja.

Ellátottak gyógyászati segédeszközökkel történő átmeneti segítése

Az ÓSZSZI az alaptevékenységeit igénybevevők számára a rendelkezésére álló gyógyászati segédeszközöket térítésmentesen rendelkezésre bocsátja, melyeket orvosi javaslatra lehet igényelni.

A kihelyezés időtartama maximum 6 hónap, ezzel egyidejűleg ismertetésre kerül a gyógyászati segédeszköz használatának módja, szükség esetén az Otthoni Szakápolási Szolgálat szakápolója, vagy a Házi Segítségnyújtó Szolgálat gondozó/ápolója megtanítja a rászoruló, vagy hozzátartozóját az eszköz szakszerű használatra.

A kihelyezés időtartamának lejártakor az eszköz visszavételezésre kerül, majd fertőtlenítést, esetleg javítást követően ismét kiadható.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2013. július 1-jétől a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás állami feladat. Kerületünkben az Önkormányzat ezt a szolgáltatást az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény keretein belül – 42 darab jelzőkészülék kihelyezésével – a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület diszpécshívószolgálatán keresztül, a nap 24 órájában, folyamatosan biztosítja.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás egyre gyakrabban igényelt szakmai területként jelenik meg a szociális szolgáltatások körében. Ez a szolgáltatási forma, a házi segítségnyújtás kiegészítéseként, a közvetlen családi háttérrel nélkülöző idős, vagy fogyatékos személyek saját környezetben maradását segíti, és a krízishelyzetben azonnal hívható segítségnyújtás formájában személyes biztonságot garantál.

Az ellátott személy segélyhívása esetén - a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében - az ügyeletes gondozó helyszínen történő haladéktalan megjelenését, az azonnali intézkedés megtételét, és szükség esetén további egészségügyi, vagy egyéb ellátás kezdeményezését biztosítjuk.

A krízishelyzetek szakszerű elhárítását jól képzett - a szolgáltatás nyújtására önként jelentkezett - gondozónőink ügyeleti rendszerben biztosítják, akik heti váltásban tartanak ügyeletet, illetve állnak készenlétben a hívások fogadására. Maga a tudat, hogy bármi történik (rosszullét, elesés, stb.) a segítség egy gombnyomásra biztosan jön, megnyugvást és biztonságérzetet ad a készülék használójának.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás felügyeleti szolgáltatási elemet biztosít.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás műszaki rendszere

A szolgáltatást az „Oraculum V1R4” GSM alapú jelzőrendszeres házi gondozást segítő rendszer, valamint az ehhez kapcsolódó „gui.felvigyazo.hu” felületen elérhető WEB-es felügyeleti szoftver biztosítja. Előnye, hogy a folyamatos rendelkezésre állás 2 SIM használatával valósul meg. A WEB-es felület bárholnan elérhető, ellenőrizhető a megfelelő jelszó segítségével.

A rendszer jelzi a riasztás tényét és dokumentálja az eseményeket, intézkedéseket. Minden hívásról jegyzőkönyv készül (éles, téves, próba riasztás).

A rendszer elemei a kézi jeladó és a segélyhívó adó.

A kézi jeladó kis teljesítményű rádióadó, a szolgáltatást igénybevevő idős ember nyakában, vagy csuklóján hordható kis készülék, amellyel szükség esetén gombnyomással riasztható a diszpécserközpont.

A segélyhívó adót áramforrás közelébe, a lakás gyakran használt helyiségébe, biztonságos helyre (általában falra) célszerű telepíteni. Az adó segélyhívás esetén 10 hangjelzéssel és a készüléken egy piros jel kigyulladásával jelzi, hogy vette a kézi jeladó jeleit és megkezdte a segélyhívást. (A készüléken lévő zöld jel állandóan világít.) A fali készülék dobozán található piros (riasztás) nyomógomb hatása megegyezik a kézi jeladó gomb megnyomásának hatásával, azaz a piros nyomógomb szintén segélyhívásra szolgál. Erre a kézi jeladó meghibásodása, vagy elvesztése esetén lehet szükség. Az adó bal oldalán lévő zöld háromszög alakú gomb megnyomása törlő információt juttat el a központba az esetleges téves, vagy véletlen segélyhívás esetén.

A jelzőrendszeres segítségnyújtás folyamata

- 1) A jelzőrendszeres segélyhívás a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület diszpécser központjának adatbázisában rögzítésre kerül.
- 2) Riasztási jelzés érkezik üzenetben az ügyeletes gondozó mobiltelefonjára a diszpécser szolgálat távfelügyeleti rendszerétől, amely egy linket tartalmaz. A link megnyitásával válnak láthatóvá a jelzést leadó ellátott adatai.
- 3) Az ügyeletes gondozó felhívja a segílyt kérőt.
- 4) Ha téves a jelzés, megkérjük a hívót, hogy fáradjon a falon lévő készülékhez és nyomja meg TÖRLÉS gombot (meg kell várni, míg visszaszól, hogy a törlés megtörtént).
- 5) Taxi hívás, indulás a riasztást leadó ellátott vagy a gondozó lakcíméhez közelebb eső – Harrer Pál u 4. vagy Hatvany Lajos u. 1. sz. alatti – nyugdíjasházhoz az ellátott lakásának kulcsaiért. A kulcsok a nővérszobában biztonságosan zárható kulcsos szekrényből kerülnek felvételre. Ezt követően tovább indulás és érkezés a riasztás helyszínére (jogsabályi előírás szerint 30 percen belül a riasztás helyszínére kell érkezni).
- 6) A lakásba való bejutás után gyors helyzetfelmérés és a szükség szerinti intézkedés megtétele. Krízishelyzetben csak az azonnali segítségnyújtást követően ad visszajelzést a diszpécserközpontnak az ügyeletes gondozó.

A gondozók – az alapvető elsősegélynyújtó felszereléseken kívül – szolgálati mobiltelefonnal rendelkeznek, így riasztás esetén ezen keresztül elérhetők, illetve ennek segítségével orvost, szükség esetén mentőt hívnak.

A gondozó a készenléti táskával, taxi igénybevételével 30 percen belül megjelenik a hívó lakásán és ott a szükséges segítségnyújtást, vagy a megfelelő intézkedést megteszi.

A jelzőrendszeres házi gondozás műszaki-technikai felügyeletét, ellenőrzését, a meghibásodások esetén a kisebb javítási, szerelési munkákat a jelző készülékeket biztosító cég, illetve a rendszergazda látja el.

Nappali ellátás - Idősek klubja

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény tíz nappali ellátást nyújtó Idősek Klubját működtet, melyből hat nyugdíjasházban, négy önálló épületben biztosít szolgáltatást.

Az Idősek Klubjában a saját otthonukban élő, mentális és szociális segílyre szoruló nyugdíjas embereknek biztosítunk lehetőséget napközbeni tartózkodásra, közösségi életre. A nappali ellátás célja a társas kapcsolatok kezdeményezése, fenntartása, a tétlenséggel járó kóros folyamatok kivédése, az egészségi állapot figyelemmel kísérése, az idős ember szociális helyzetének javítása, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésének biztosítása.

A klub programjain belül egyéni tanácsadás és csoportos foglalkoztatási lehetőséget kínálunk. A csoportos foglalkozások célja a szabadidő aktív és hasznos eltöltése, az idősskorral járó szellemi és fizikai hanyatlás késleltetése. A programok összeállításánál a klubtagok mentális és fizikális

szükségei és igényei a meghatározók. A rendszeres napi tevékenységek és programok, azokon belül a foglalkozások rendje kiszámíthatóan strukturálja az idős emberek napját, tartalommal töltik meg a szabadidőt.

A nappali ellátás

- tanácsadás,
- készségfejlesztés,
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
- esetkezelés,
- felügyelet,
- gondozás,
- közösségi fejlesztés,

szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

Tanácsadás:

Az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.

Helyi szinten:

- a mentálhigiénés és szociális szakemberek életvezetési és életvitelre vonatkozó tanácsokat adnak a klubtagoknak,
- az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény rendszeresen szervez vagyon- és életvédelmi tanácsadást, előadást a kerületi rendőrség, tűzoltóság és polgárőrség részvételével,
- a klubtagok részt vehetnek meghívott előadók egészségmegőrző és tájékoztató előadásain.

Készségfejlesztés:

Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.

Helyi szinten:

- szabadidős programok,
- manuális, fejlesztő, játékos foglalkozások,
- tematikus beszélgetések, előadások,
- versenyekre való felkészülések,
- sport és mozgásprogramok,
- infokommunikációs eszközök használatának segítése.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:

Az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Helyi szinten:

- mosási, vasalási lehetőséget biztosítunk az igénybe vevő számára, ha ezt saját háztartásában nem tudja megoldani.

Esetkezelés:

Az igénybe vevő, vevők szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő, vevők saját és támogató környezete

erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

Helyi szinten:

- amennyiben klubtagjaink nehéz élethelyzetbe kerülnek, segítünk a probléma feltárásában, a beavatkozási pontok meghatározásában,
- segítünk saját erőforrásaik feltárásában és a szociális hálót alkotó intézményekhez való eljutásban,
- hivatalos ügyek intézéséhez tanácsot, segítséget nyújtunk.

Felügyelet:

Az igénybevevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes, vagy technikai eszközökkel biztosított kontroll.

Gondozás:

Az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.

Helyi szinten:

- az intézményben biztosítjuk a pihenést,
- figyelemmel kísérjük az ellátottak egészségi állapotát, szükség esetén, illetve havi rendszerességgel szűrés keretében testsúlyt, vércukrot, vérnyomást mérünk,
- igény szerint segítséget nyújtunk a személyi higiéné biztosításában,
- mentális támogatás, a családi és társas kapcsolatok támogatása is biztosított,
- váratlan rosszullét esetén a mentő kiérkezéséig szakképzett dolgozóink látják el a betegeket,
- az egészségügyi szűrőnapokon szűrővizsgálatokat, szakorvosi konzultációt biztosítunk.

Közösségi fejlesztés:

A kerület lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító, ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző célcsoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködéseket valósít meg.

Helyi szinten:

- klubtagjaink számára lehetőséget biztosítunk a közösségi együttműködésre,
- az idősek nappali ellátást nyújtó klubjainak, illetve tagjainak a közösség fejlesztésére irányuló kezdeményezéseit támogatjuk,
- a kerület és szűkebb közösségük érdekében tett javaslataikat továbbítjuk az Önkormányzat megfelelő intézményei részére,
- generációs együttműködést kezdeményezünk és szervezünk,
- mindent megteszünk a megtartó, támogató közösségek létrejöttéért.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény által működtetett idősek klubjai a tárgyi feltételek tekintetében a nappali ellátást nyújtó intézményekre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelnek. A klubokban az időskornak megfelelő kényelmes bútorok, hangulatos közösségi helyiségek várják az ellátást igénybevevőket. Az egyes telephelyeken elkülönített klubszoba és rendezvények befogadására is alkalmas, hangulatosan berendezett társalgó helyiség szolgálja a klubéletet. A színvonalas kulturális programok biztosításához a klubok többsége rendelkezik megfelelő technikai felszereltséggel. A nappali tereket szobanövényzet teszi barátságossá, és a klubok többségéhez gondozott pihenőkert tartozik.

A klubok épületei műszaki adottságaik alapján megfelelnek az időskorú igénybevevők szükségleteinek.

Az idősök klubjaiban a programok sokszínűsége lehetővé teszi a különböző érdeklődési köröknek megfelelő választást.

Klubprogramok

Az idősök klubjainak tagjai szórólap formájában, e-mailben, illetve a faliújságra kifüggesztve is informálódnak a heti programokról, valamint a klubokban hetente, foglalkozás keretében is tájékozódnak a programlehetőségekről. A tájékoztató alapján ki tudják választani, hogy milyen egészségmegőrző, sport, kézműves, kulturális programon vesznek részt.

- **Készségfejlesztés és kézműves foglalkozások**

Az alkotás élményszinten, és a tudatosítás szintjén is korrekatív hatást tud kifejteni az idős ember személyiségére, valamint a finommotorikát is fejleszti, ami pozitívan befolyásolja az egyéni kognitív funkciókat.

A készségfejlesztés keretében változatos technikájú kézműves foglalkozásra (varrás, kosárfonás, papírtechnikák, gyöngyfűzés, üvegfestés, agyagozás stb.) hívjuk az érdeklődő klubtagokat. Társasjátékok, kvízzjátékok, fejtörők, vetítéssel, egybekötött interaktív országjárás, művészeti, kulturális előadások teszik változatossá a klubtagok hétköznapjait, fejlesztik a közösséget.

- **Zenei és ritmikus foglalkozások**

A közös éneklés, önmagában gyógyít, oldja a feszültséget, jó kedélyállapotot biztosít és fokozza az összetartozás élményét. Ide tartoznak: a kórusfoglalkozások esetenként hangszeres kísérettel, ritmikus gyakorlatok végzése

- **Mozgásprogramok**

Az idősök mozgásszegény életmódja mellett a rendszeres mozgásnak kiemelt jelentősége van. Óbuda lakosságára jellemző a városias életforma. A komfortos, összkomfortos lakások, közlekedési eszközök használata mellett az idős emberek viszonylag keveset mozognak, ezért az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény klubjaiban komplex mozgásprogramot kínálunk a fizikai aktivitás megőrzése és javítása céljából.

A foglalkozások, a mozgáson keresztül segítenek helyreállítani a test és a lélek egyensúlyát. A gyakorlatok fejlesztik a nagymotoros és a finommotoros mozgást, ezen belül a hajlékonyságot, az ujjak és kezek ügyességét, az összpontosítást, az általános mozgékonytápot.

- **Sport és gyógytorna**

A sportolás tartást ad, örömszerző, készségfejlesztő tevékenység, amely fokozza a fizikai és szellemi teljesítőképességet, segít a feszültségek feloldásában. A csoporton belül közösséget teremt, strukturálja az idős emberek idejét, életmódját.

A rendszeres testmozgás idős korban is előhívja a jó közérzetet, erősíti a szívet és az érrendszert, segíti a szervezet alkalmazkodóképességét, növeli a légzés hatékonyságát, az izomerőt, és a csontritkulás ellen is hat.

Az erőnlét javítása mellett a tornában megjelenik a mozgás öröme, a gyakorlatok végrehajtásával kapcsolatos sikerélmény és – kevés segítség hozzáadásával – az önálló életvitelre való képesség.

A délelőtti torna programjaiba bárki bekapcsolódhat, a mozgásanyagot a szakemberek – gyógytornász bevonásával – a klubtagok életkorának, fizikai állóképességének és mozgásszervi állapotának megfelelően állítják össze.

A klubok adottságai tavasztól ősziig lehetőséget teremtenek arra, hogy kint, a friss levegőn mozogjanak a tornázók.

Gyógytornát heti egy-két alkalommal tartunk az időskorúak részére, gyógytornász vezetésével. A tornázók a gyakorlatokat zenére végezhetik, amely ritmust, vitalitást és hangulatot teremt számukra. Valamennyi izom és ízület átmozgatásra kerül, fontosak a légzést és a vérkeringést serkentő gyakorlatok.

- **A klubok kínálatában szereplő egyéb mozgási lehetőségek**

- gyógytorna, ülő torna, gerinc torna,
- senior torna,
- társastánc, néptánc, modern táncok,
- chi-kung, tai-chi, meridián torna,
- vízi gyógytorna, úszásprogram,
- asztaltenisz,
- sportnap i ügyességi játékokra való felkészülés,
- természetjárás, kirándulás.

„Senior” egészségnap - szűrőnap

Óbuda idős lakosságának egészségvédelme céljából az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény önállóan szervezett, vagy rendezvényekhez kapcsolt egészségügyi szűréseket kínál. Ezen rendezvények alkalmával az intézmény szakemberei több száz emberrel kerülnek kapcsolatba, hozzájárulva egészségük megőrzéséhez. A szűrések elvégzése mellett a szakképzett munkatársak válaszolnak az idős emberek egészséggel kapcsolatban felmerülő kérdéseire, és amennyiben azt a szűrés eredménye megköveteli, javaslatot tesznek a házi orvos felkeresésére.

Az egészségnapon a szűrővizsgálatok során a résztvevők pontos képet, információt kapnak vérnyomásukról, vércukor-, koleszterinszintjükéről, valamint lehetőség van időszakos látás-, hallás vizsgálatra és tüdőszűrésre is.

Tekintettel arra, hogy az idős emberek számára a szakrendelők nehezen elérhetők - az utazás fáradalmait kiküszöbölve - az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény közvetlenül az idősek klubjaiban teszi hozzáférhetővé a prevenció ezen formáját.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény minden csatornát felhasznál arra, hogy egészségprogramját Óbuda idős lakosságával megismertesse, az egészséget, mint értéket közvetítse. Az intézmény él a helyi sajtó lehetőségeivel, illetve weblapon, Facebook oldalon, szórólapokon hirdeti a rendezvények időpontját és programját.

- **Segítő beszélgetés**

Az intézmény mentálhigiénés szakemberei által vezetett, nondirektív egyéni segítő beszélgetések szervezése, olyan klubtagok számára, akik krízishelyzetben vannak, veszteséggel küzdenek és egyedül nem képesek megoldani problémáikat, nem tudnak kilábalni nehéz élethelyzetükből.

- **Demens klubtagokkal való speciális foglalkozások**

E tevékenység célja a még meglévő képességek megtartása, mely sikerélményt is jelent az érintettek számára. A foglalkozás segít a napot tevékeny és strukturálttá tenni, pozitív érzéseket ad, segít a képességek megőrzésében, segíti a kommunikációt és a közösségbe integrál.

A fejlesztő foglalkozások célja, a szabadidő hasznos, tevékeny eltöltése, a negatív gondolatok elterelése, szorongás oldása, a realitáskontroll fenntartása, manuális és társas készségek hanyatlásának lassítása, esetleges fejlesztése.

Fontos elvek a demenciában szenvedők ellátása során:

- személyre szabott bánásmód,
- rendszeresség, megszokás: ezzel segítve az ellátottat a tájékozódása fenntartásában, mely számára biztonságot érzést nyújt,
- túl sok inger kerülése,
- vele szemben reális elvárások támasztása,
- elszigetelődésének megelőzése,
- méltóság, önbecsülés erősítése.

„Alzheimer Café” programsorozat

Óbudán egyre több idős ember él, és sajnos növekszik a demenciában szenvedő betegek száma is, ezért az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény 2019 szeptemberében elindította Alzheimer Café sorozatát. A program havi rendszerességgel kerül megrendezésre neves előadók meghívásával. A program szakmai támogatására intézményünk, illetve önkormányzatunk 2021 júliusában háromoldalú megállapodást kötött a Nemzeti Szociálpolitikai Intézettel. Az Alzheimer Café célja, hogy lehetőséget teremtsen információszerzésre, beszélgetésre az érintettek számára biztonságos környezetben, ahol tapasztalatot cserélhetnek. A rendezvények nagy érdeklődés mellett zajlanak. Az itt hallottakat a szociális munkatársak és a hozzátartozók is be tudják építeni a mindennapokba, a demens emberekről történő gondoskodásuk során.

• „Klubot a házhoz” online program

A koronavírus járvány új lehetőségek keresésére sarkallta az idősek ellátásáért felelős ÓSZSZI szakembereket. Alkalmazkodva a rendkívüli helyzethez az ÓSZSZI vezetői és munkatársai létrehozták az online foglalkoztatás alappilléreit és a már korábban is létező intézményi honlap mellett elindították az ÓSZSZI „Klubot a házhoz” zárt Facebook csoportot. A fiatal nyugdíjasok legnagyobb része ma már biztos informatikai tudással rendelkezik, és a karantén következtében az idősebb korosztályból is sokan kaptak számítógépet, okos telefont a családdal történő kapcsolattartásra. Korábban minden klubban volt lehetőség a számítógépes ismeretek elsajátítására, az okos eszközök használatának megismerésére, így beigazolódott, hogy tanulni mindig megtérülő befektetés.

A „Klubot a házhoz” Facebook csoport 2020 áprilisában azzal a céllal jött létre, hogy összekapcsolja, az intézményünkben amúgy is működő virtuális közösségeket, és a foglalkozások átjárhatók legyenek. Ezzel a lehetőséggel az érdeklődők folyamatosan „szomszédolhatnak” és minden klub kínálatát egy helyen megtalálhatják. Ez a kapcsolat az eddiginél is szélesebb körben nyújt támaszt az otthonukban maradt nyugdíjas embereknek, ezzel is megelőzve a bezártság érzését, az elszigetelődést, az elmagányosodást és a fizikai kondíció leromlását, segítve a társadalmi, baráti kapcsolatok továbbélését.

Fontos szempont volt, hogy a lelki segítségnyújtás mellett, a klubtagok napjai tartalmasan, strukturáltan és tervezhetően teljenek, amit a Facebook oldalra “kitűzött” heti “órarenddel” sikerült is megvalósítani. A már meglévő programok virtuális térbe való “áthelyezése”, illetve új foglalkozásokkal történő bővítése is hozzájárult ahhoz, hogy a kerületben élő idős emberek virtuális közösségben, napi szinten színvonalas sportprogramokon, vetélkedőkön vehessenek részt, ezzel érzelmi támogatást kaphassanak.

- **Klubprogramok megújítása – „Programforgó” bevezetése az idős emberek klubjaiban**

A társadalom elöregedésének problémája intézményünk nappali ellátást nyújtó klubjaiban is jelentkezik, ezért működésünket, az idős emberek igényeihez igazodva újra gondoltuk. Azt szeretnénk, hogy a koruk, vagy egészségi állapotuk miatt már utazni kevésbé képes klubtagok a lakásukhoz legközelebbi klubban tudjanak részt venni minden olyan programon, amelyet intézményünk a kerületi idős emberek klubjaiban biztosít. A foglalkoztatások tekintetében strukturális változást vezetünk be. Mind a tíz telephelyen működő klubnak igyekszünk ugyanazt a programot biztosítani, „klubhoz vinni” a színvonalas előadásokat, klubprogramokat. Természetesen az egyes klubok saját arculatát, sajátosságait a változások mellett, továbbra is megőrizzük. A „Programforgó” bevezetésével a távolságok, a fizikai- testi akadályok, egyéb problémák a jövőben kevésbé lehetnek gátjai annak, hogy az ellátottak, a klubtagok eljuthassanak a szellemi, illetve mentális jólétet támogató programokra és ugyanolyan színvonalú szolgáltatásban részesüljenek minden telephelyen.

Az új rendszer munkatársaink számára is egy belső, jutalmat adó tevékenységgé válhat. Minden gondozó/foglalkoztató a saját érdeklődési körének megfelelő előadással, programmal készülhet, olyannal, amelyben a személyisége is kifejezésre juthat és kamatoztatni tudja az erősségeit. Ez havi plusz egy „külsős”, vagyis másik klubban történő elfoglaltságot jelent munkatársaink számára, viszont a klubok mindegyike havi plusz 10-15 előadással gazdagíthatja a programkínálatát.

Idős emberek Sportnapja és az Idős emberek Műveltségi Vetélkedője olyan kedvelt programok, amelyeket minden évben megrendezünk és már hagyományá váltak az intézmény ellátottjai körében. Az idős emberek nagy lelkesedéssel és versenyszellemmel vesznek részt ezeken a vetélkedőkön.

Az intézmény szervezésében külső helyszíneken megvalósuló programok

Az intézményen kívüli programok – konkrét kulturális tartalmuk mellett – indirekt módon megvalósítják a tágabb környezettel történő kapcsolattartást is. A közösségi programok között különös vonzerővel bírnak az intézményen kívüli események, amelyek változatosságot, jelentenek az idős emberek életében.

- **Színház- múzeum-, koncert látogatások**

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény színház- és múzeumlátogatások, kirándulások megszervezésével is támogatja az idős embereket a külső programokon történő részvételben. A múzeumi környezet és a kiállított műtárgyak szépsége. örömet okoz az idős korosztály számára is. A kerületi és a fővárosi múzeumok, valamint a szentendrei múzeumok és Skanzen tárlatait, kiállításait rendszeresen látogatják klubtagjaink.

Az Óbudai Kulturális Központ rendszeresen gondolkodik a kerületi idős lakosságra, olyan előadások szervezésével, amelyek kedvezményes jegyárakkal a délelőtti órákban zajlanak. A nyugdíjasoknak meghirdetett előadássorozat színes műsorajánlattal várja a klubtagokat, a Gondozóház lakóit, és a kerületben élő nyugdíjasokat. Az idős emberek élnek a kedvezményes jegyvásárlási lehetőséggel és örömmel vesznek részt az előadásokon, zenés műsorokon, koncerteken.

Idős emberek Művészeti Fesztiválja

A fesztivál keretein belül lehetőséget kínálunk a kerületben élő amatőr művészek, különleges tehetségű idős emberek színpadi bemutatkozására, és a nyugdíjas alkotók munkáinak kiállítására is.

A fesztiválra történő felkészülés része a klubok programjainak is, melyen a klubtagok mindig örömmel vesznek részt.

- **Kirándulások**

A tavasztól ősziig terjedő időszakban a kirándulások jelentik a kimozdulás örömét. A kirándulások alkalmával hazánk különleges, szép településeit és tájait keressük fel a szolgáltatást igénybevevő idős emberekkel. A III. kerület adottságait kihasználva gyalogtúrákat szervezünk, a rövid és hosszú távú túrákon szakképzett gondozók-ápolók garantálják a háttérbiztonságot a résztvevők számára. A kirándulásokról élményekkel feltöltődve, jóleső fáradtsággal érkeznek vissza nyugdíjasaink.

- **Balatonszabadi-sóstói üdültetés**

Az Önkormányzat által támogatott program, amely rendkívül népszerű a kerületi idős emberek körében. Nyaranta általában 3 turnus üdültetésére van lehetőség, így közel kétszáz idős embernek tudunk felejthetetlen élményt szerezni.

Ünnepi rendezvények, programok

Rendezvényeink megszervezése során különös figyelmet fordítunk hagyományos ünnepeink megtartására. Az ünnepek különleges emlénapok, amelyek erősítik a hagyományokat, a közösségi hovatartozás és az összetartozás élményét. Az intézmény biztosítja minden társadalmi, egyházi és intézményi szintű ünnep hangsúlyos és méltó megünneplését.

Az állami és egyházi **ünnepek** alkalmával meghívjuk és vendégül látjuk ellátottjainkat.

Az intézmény életében jelentős ünnepek az **Újév**, a **Farsang**, a **Magyar Kultúra Napja**, a **Nőnap**, **Március 15.**, a **Húsvét**, az **Anyák Napja**, az **Augusztus 20.**, az **Október 23.**, az **Idősek napja**, a **Mikulás** és a **Karácsony**, végül pedig **Szilveszter** napja, **Óév búcsúztatás**. Egy-egy foglalkozás keretein belül figyelem irányul az év jeles napjaira, az aktuális közéleti eseményekre, megemlékezünk a történelmi eseményekről, illetve híres személyiségekről, évfordulókról.

- **Újévi Koncert** az év első ünnepi alkalma, az Óbudai Társaskör, a Kiskorona utca 7. dísztermében ünnepélyes koncert keretében köszönhetik az Új Évet klubtagjaink.
- **Farsang** a mókázás, a mulatás és a tánc napja. A tél-űző, tavasz-váró ünnepségeken örömmel, jó hangulatban és gyakran ötletes jelmezekben vesznek részt a klubtagok.
- **A Magyar Kultúra Napját** az intézmény székhelyének dísztermében, vendéglőadó közreműködésével ünnepeljük.
- **Március 8. A Nemzetközi Nőnap** alkalmából virággal és ünnepi műsorral köszönti az intézmény a hölgyeket.
- **Március 15.** Ünnepség keretében emlékezünk meg Március 15-ről, a magyar szabadságharc és forradalom évfordulójáról. A történelmi események felidézése az idős emberek aktív részvételével történik. Az ünnep felemelő pillanata, amikor az idős emberek közösen éneklnek el a Himnuszt és a Szózatot.
- **Május első hete** hagyományosan az anyák, a nagymamák és dédmamák ünnepe a klubokban, a Gondozóházban és a nyugdíjas házakban. A meghitt műsorral kedveskedő gyerekek jókedvet varázsolnak az idős nagymamák szívébe.
- **Október 1-jén** ünnepeljük az **Idősek Világnapját**. Az intézményben ez az év egyik legnagyobb ünnepe. Az óbudai nyugdíjas emberek ünnepi gálaműsoron és fogadáson vehetnek részt az Óbudai Kulturális Központban, melyen Óbuda-Békásmegyér Polgármestere köszönti a vendégeket. Az idősek nappali ellátását igénybevevők 10 helyszínen, a klubokban, az átmeneti ellátásban részesülők a Gondozóházban élvezhetik az

ünnepi műsort és a vendéglátást. A változatos program után az ünnepség jókedvű közös tánccal zárul.

- **Karácsony** az év legmeghittebb ünnepe, amely olyan családi esemény is, melyet ellátottjaink egy része a szeretteivel tölt. Annak érdekében, hogy mindannyian együtt is ünnepelhessünk, karácsonyi ünnepségeinket Adventi időszakban tartjuk. Az ünnepi vacsora után idős lakóinknak, klubtagjainknak az Önkormányzat nevében ajándéksomagot adunk át. A meghitt együttléttel az egyedül élők karácsonyát is szeretnénk emlékezetesebbé tenni.

Időskorúak gondozóháza – Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás

A „Derűs Alkony” Gondozóház az ellátást igénybevevők részére teljekörű ellátást biztosít.

A szolgáltatást igénybevevők részére az alábbi szolgáltatásokat és ellátásokat nyújtja:

- lakhatást (melegvíz, villany és fűtés biztosításával) 24 órás gondozást, ápolást,
- étkeztetést,
- ruházattal, illetve textíliával való ellátást, valamint ezek tisztítását és javítását,
- egészségügyi ellátást, melynek keretében gondoskodik az ellátást igénybevevő egészségi állapotának megfelelő ellátásáról, valamint gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel történő ellátásáról az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 52.§-ában foglaltak szerint,
- mentálhigiénés ellátást, foglalkozások szervezését,
- érték- és vagyongörzését,
- hivatalos ügyekben történő segítségnyújtást,
- az intézményben elhunytak eltemetésének megszervezését,
- az intézmény alapfeladatát meghaladó szolgáltatások és programok biztosítását.

Lakhatás

Az időskorúak gondozóházában történő elhelyezés az intézményben életvitelszerű tartózkodást biztosít folyamatos felügyelet mellett.

A folyamatos felügyeletet elsősorban a folyamatos munkarendben foglalkoztatott ápoló, gondozó személyzet biztosítja.

Jelen szakmai program 4. oldalán leírtak szerinti épületben nyújtjuk a lakhatást.

Étkeztetés

Az étkezést az intézmény a bentlakók életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően nyújtja, a szociális étkeztetésre vonatkozó szabályok figyelembevételével.

Az intézmény az ellátottak részére napi ötszöri étkezést biztosít, melyből egy étkezés meleg étel, az étkezést biztosító cég közreműködésével.

Szükség esetén különböző diéták biztosíthatók.

Ruházattal, textíliával történő ellátás

A szolgáltatást igénybevevő idős ember az intézményben saját ruházatát és textíliáját használja. Ha az ellátott megfelelő mennyiségű és minőségű saját ruházattal nem rendelkezik, a teljes körű ellátás részeként legalább 3 váltás fehérneműt, hálóruhát, valamint az évszaknak megfelelő legalább 2 váltás felső ruházatot és utcai cipőt, illetve szükség szerint más lábbelít az intézmény biztosít.

A felsorolt ruházat összetételéről, mennyiségéről, az ellátás indokoltságáról az intézmény vezetője dönt.

Az intézmény a textíliával való ellátás keretében, valamint a személyi higiéné biztosítása érdekében ellátottként három váltás ágyneműt, a tisztálkodást segítő három váltás textíliát, valamint a tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, eszközöket szükség szerint biztosítja.

A ruházat és textília mosását és javítását az intézmény végzi.

Egészségügyi ellátás

Az intézmény jól képzett szakemberekkel biztosítja a magas színvonalú, teljes körű gondozást és ápolást. Az állandó ápolói szolgálat, az egységes nővérhívó rendszer az egyéni szükségletek és igények figyelembevételével garantálja a gyors segítségnyújtást, a váratlan helyzetek szakszerű megoldását.

A gondozóházban házi orvos által irányított ápolók, és a mentálhigiénés szakember összehangoltan végzik napi feladataikat.

a.) Gondozás

Az intézményben folyó gondozási tevékenység a szolgáltatást igénybevevő személy részére olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújt, amelynek során az igénybevevő szociális-, testi- és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban részesül a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítása érdekében az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 44. § (2) bekezdés alapján.

A **gondozási terv** egyénre szabottan határozza meg az ellátásban részesülő állapotának megfelelő gondozási, ápolási, fejlesztési feladatokat és azok megvalósításának módszereit. Kiemelt fontosságú dokumentum, mert a szolgáltatást igénybevevők magas színvonalú ellátásának alapját képezi, mely révén minőségi, személyre szóló gondozás garantálható a bentlakók számára. A gondozási terv fontos szerepet játszik a szakmai munka tervszerű végrehajtásában, az ellátott-központú szolgáltatás megteremtésében.

Az intézmény szakmai csoportja team-munkában készíti el az egyéni gondozási tervet az idős emberek adekvát ellátása érdekében, a szolgáltatást igénybevevők aktív bevonásával. A gondozási tervben szereplő célokat az érintett aláírásával megerősíti.

Az egyéni gondozási terv általános célja, hogy az ellátás szolgáltatástartalma folyamatosan követhető legyen, és magas szakmai színvonalat képviseljen.

A dokumentáció vezetésének legfőbb célja a teljes körű szükségletfelmérés, a személyre szóló ellátás biztosítása és reális célok megfogalmazása. A dokumentáció lehetővé teszi az ápolási-gondozási munka tervezését, segíti az együttműködést a gondozottakkal, a hozzátartozókkal, és a gondozási-ápolási feladatellátásban résztvevő valamennyi munkatárssal. A gondozási-ápolási dokumentáció tükrözi a szociális ellátás minőségét, hatékonyságát, eredményességét, a gondozási folyamat jellegét.

Segítségével az ellátást igénybevevők számára a optimális ellátás nyújtható, elkerülve az alul- és a túlgondozást.

b.) Egészségügyi ellátás

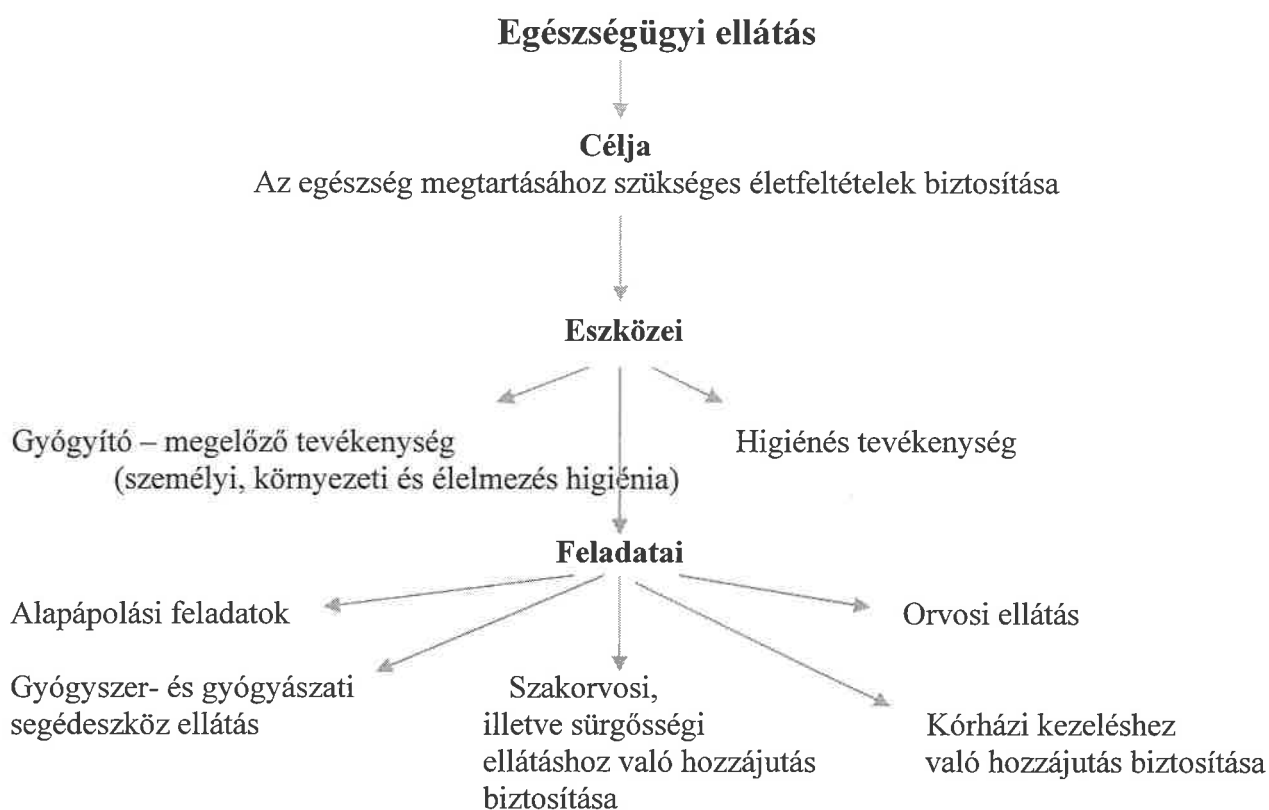
Az intézmény az egészségügyi ellátás keretében biztosítja:

- az egészség megőrzését szolgáló felvilágosítást,
  - az orvosi ellátást, heti 4 órában,
  - szükség szerinti alapápolást, az otthoni szakápolási tevékenységről szóló 20/1996. (VII. 26.) NM rendeletben meghatározott szakápolási tevékenységek kivételével, ennek körében különösen,
    - a személyi higiéné biztosítását,
    - a gyógyszererezést,
    - az étkezésben, a folyadékpótlásban, a hely- és helyzetváltoztatásban, valamint a kontinenciában való segítségnyújtást
  - szakorvosi, illetve sürgősségi ellátáshoz való hozzájutást,
  - kórházi kezelésekhöz való hozzájutást,
  - gyógyszerellátást és gyógyászati segédeszközök biztosítását az 1/2000.(I. 7.) SzCsM rendelet 52. §-ában foglaltak szerint.
- [1/2000.(I. 7.) SzCsM rendelet 50. § (2) bek.]

Az ápolási tevékenység során kétféle ápolási modellt alkalmazunk

a.) **Virgina-Henderson ápolási modelljét** a magas ápolási igényvel bíró ellátottak esetén alkalmazzuk. A modell az alapvető szükségletek kielégítésére épít. Segítséget ad az egészséges élethez szükséges tevékenységek megvalósításában, ezáltal a komfortérzet kialakításában.

b.) **King ápolási modelljét** a közepes és alacsony ápolási igényvel bíró ellátottak esetén alkalmazzuk. A modell a gondozó és ellátott közötti interakcióra épít, fő cél az önellátási képesség szinten tartása és helyreállítása. A modell középpontjában a szolgáltatást igénybevevő ember és ápoló dinamikus interperszonális kapcsolata áll, mely a kommunikáció eszközeivel valósul meg.

Mentálhigiénés ellátás

A mentálhigiénés ellátás elsődleges feladata a közösségi életbe való beilleszkedés elősegítése, a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése, az ellátást igénybevevő testi-lelki aktivitásának fenntartása és megőrzése, valamint a meglévő képességeinek szinten tartása, a lelki harmónia, az elégedettség megteremtése.

Ennek keretében biztosítja:

- a személyre szabott bánásmódot,
- a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni és csoportos megbeszélést,
- a szabadidő kulturált eltöltésének feltételeit,
- a szükség szerinti egyéni foglalkozást,

- e) az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatai fenntartásának feltételeit,
- f) a gondozási tervek megvalósítását,
- g) a hitélet gyakorlásának feltételeit,
- h) segíti és támogatja az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulását és működését.

A mentálhigiénés program célkitűzése:

Az intézményben ellátott idős emberek lelki egészségének és életminőségének javítása, segítségnyújtás ahhoz, hogy az idős emberek megtalálják helyüket a közösségben, és megfelelően tudják kezelni azokat a nehézségeket és változásokat, amelyeknek ki vannak téve.

Az aktivitást segítő tevékenységek tervezése az alábbi dokumentációk alapján történik:

- Havi program
- Heti program

Az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése, az igénybevevők mentálhigiénés ellátásának biztosítása, a szociális intézmény valamennyi dolgozójának közös feladata.

A „Derús Alkony” Gondozóházban a mentálhigiénés program az emberi élet értékeit közvetíti és azokra hangolódva segíti a szolgáltatást igénybevevőknek az öregedéssel együtt járó veszteségeket elviselni. Az idős emberek birtokában lévő élettapasztalatra, egyéni- és kollektív tudásra irányítja a figyelmet, ezzel hozzájárul a lakók életminőségének javításához.

A program túlmutat a benntartózkodás idején, az intézmény célja, hogy a szolgáltatást igénybevevő idős emberek hosszútávon is képesek legyenek lelki jó kondíciójukat megőrizni, életük előre látható eseményeit önbecsülésük és jóllétük révén kezelni.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény gazdag programot nyújt az ellátást igénybevevők testi-lelki aktivitása megőrzésének és fenntartásának érdekében.

Az ellátást igénybevevő korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével az alábbi tevékenységeket szervezi meg:

a.) Az aktivitást segítő fizikai tevékenységek

- a naponta rendszeresen végzett egész testet átmozgató „tízórai tornát”, amely nemcsak a fizikai erőnlétet, de a lelki kondíciót is karbantartja,
- hetente rendszeresen csoportos gyógytornát, szakképzett gyógytornász vezetésével,
- az egyéni és csoportos séta lehetőségét a Gondozóház kertjében és annak környezetében,
- kirándulásokat.

b.) Szellemi aktivitást fenntartó tevékenységek

Az intézmény lakói számára a társas programok rendkívüli fontossággal bírnak. Az irodalmi művek felolvasása, szellemi vetélkedők (sokak számára a meggyengült látás következtében ez az egyetlen rendszeres kultúraforrás) tartalommal töltik meg üres óráikat. A programok összeállításánál elsődleges mentálhigiénés szempont, hogy azok az emberi élet értékeit közvetítsék.

Az intézmény mentálhigiénés célkitűzése, hogy a figyelmet az egyéni és kollektív tudásra-tapasztalatra irányítva segítsük feldolgozni az öregedéssel együtt járó veszteségeket. A csoportos együttlétek erősítik a kapcsolatokat, kötődések kialakulását, ugyanakkor az aktívan eltöltött szabadidőnek a konfliktusok megelőzésében is fontos szerepe van.

A mentálhigiénés program megvalósulásának szintjei:

- egyéni gondozás,
- csoportos foglalkozások,
- közösségi mentálhigiéné.

➤ Egyéni gondozás

A mentálhigiénés munkában az intézmény valamennyi dolgozója részt vesz. A munkatársak megfelelő figyelemmel, türelemmel, személyes odafordulással a napi munka végzése közben segítik az igénybevevők jó mentális közérzetét.

Az emberi kor utolsó szakaszában egyre szélesebbre nyílik az olló az egyéni különbségek terén. Az intézmény szakmai team-je a személyre szóló gondozás keretein belül az egyéni különbségeket is figyelembe veszi.

A jelenbeli kapcsolati-, vagy egzisztenciális veszteségekkel küzdő idős emberek támogatása fokozott és intenzív figyelmet kíván. Annak érdekében, hogy segíthessünk a kritikus helyzet megoldását közösen megtalálni, különösen fontos a bizalomteljes kapcsolat kiépítése. A mentálhigiénés szoba hozzájárul a lelki gondozás megfelelő körülményeinek biztosításához.

Az egyéni mentális gondozás és a csoportmunka, együtt, összefüggő, komplex lelki gondozási folyamatot alkotnak.

➤ Csoportos foglalkozások

Az idős emberek biztonságérzetének kialakításában fontos az idő és a tevékenységek pontos strukturálása. A rend, a kiszámíthatóság követhető és megnyugtató minden igénybevevő számára.

Az intézmény szolgáltatását igénybevevő idős emberek nagy része rendszeresen csatlakozik valamely foglalkozáshoz. A csoportos foglalkozások növelik a kohéziót, serkentik a szellemi tartalékok kibontakozását, aktivitásra motiválnak és sikerélményekhez juttatják az idős embereket. A csoportban képződő normák pozitív modellként szolgálnak a társas helyzetekben. A társas tapasztalatok kedvezően befolyásolják a csoporton kívüli kezdeményező készséget, segítik az integrációt és pozitívan hatnak az elmagányosodás és a depresszió ellen.

A délelőtti nagycsoportos foglalkozásokat a szakember úgy alakítja, hogy azok minden érintett számára vonzóak legyenek. Népszerűek az irodalmi délelőttök, az ének-zenei programok, a vetélkedők, az ünnepekre történő felkészülési alkalmak, a különböző szokások megbeszélése, a memóriát megmozgató játékok.

A délutáni foglalkozások kiscsoport érdeklődésére számot tartó differenciált alkalmak, mint például filmklub és filmelemzés, történelmi-, vagy etikai kérdések megbeszélése, esetleg a szereplésekre történő felkészülés, de lehet közös sütés és ügyes kezeket kívánó kézimunka is.

Minden csoportfoglalkozás teljesen nyitott, a részvétel az érdeklődésnek megfelelően alakul.

➤ Közösségi mentálhigiéné

A közösségben aktívan eltöltött szabadidőnek a konfliktusok megelőzésében fontos szerepe van.

A lelki egyensúlyhoz elengedhetetlen, hogy az idős emberek a kommunikáció révén érzelmeket és élményt tudjanak meríteni az őket körülvevő emberekből, legyen módjuk empátiás élményt megélni, kapni és nyújtani egyaránt.

Az idős ember az élet végességének tudatosodása során egyre nyitottabbá válik Isten irányába, és nagyobb hangsúlyt kapnak az élet értelmével kapcsolatos kérdések. A hitéletet támogatják a rendszeres istentiszteleti alkalmak: a havonta megtartott Katolikus mise és Református istentisztelet, valamint az Evangélikus egyház istentiszteleti szolgálata.

Érték-és vagyonmegőrzés

Az intézmény biztosítja az ellátottak értékeinek és vagyonának megőrzését.

1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 60. §-a alapján:

„(1) Az érték- és vagyonmegőrzésre átvett tárgyakról az intézmény vezetője tételes felsorolás alapján átvételi elismervényt készít, és annak egy példányát átadja az ellátást igénybe vevőnek,

illetve törvényes képviselőjének két tanú jelenlétében. Az értéktárgyak biztonságos megőrzéséről az intézmény vezetője gondoskodik.”

1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 61. § (1) bekezdése alapján:

„A bentlakásos intézményben az ellátott személy készpénzének kezelése saját vagy törvényes képviselőjének írásbeli nyilatkozata szerint személyes nyilvántartású letét formájában is történhet. A letétben elhelyezett készpénz elsősorban a személyes szükségletek kielégítését szolgálja.”

A bentlakók készpénzének őrzését, illetve személyes használatú értéktárgyaik felelős őrzését az intézményvezetőtől lehet kérni. A felelős őrzés, ill. az onnan történő kiadás – két tanú együttes jelenlétében történő – átadás átvételi elismervény ellenében történik. Az intézmény csak a felelős őrzésbe átvett vagyontárgyakért vállal felelősséget.

Az ellátottól, illetve törvényes képviselőjétől átvett készpénzt személyre szóló nyilvántartás vezetése mellett, letét formájában őrzi az intézmény.

A letétkezelés módjáról az intézmény Pénzkezelési Szabályzata rendelkezik.

Hivatalos ügyekben való segítségnyújtás

Lakóinknak segítséget nyújtunk hivatalos ügyeik intézésében (pl. levélírásban a hivatalok részére). Kérésekkel, problémáikkal és javaslataikkal bizalommal fordulhatnak az intézmény dolgozóihoz, vagy az ellátottjogi képviselőhöz, akik kötelesek azokat a legjobb tudásuk szerint megoldani.

Elhunytakkal kapcsolatos feladatok ellátása

Az intézményben elhunytakkal kapcsolatos teendők ellátását a gondozóház vezető ápolója szervezi. Ennek keretében gondoskodik az elhunyt

- elkülönítéséről,
- végtisztességre való felkészítéséről,
- a törvényes képviselő, valamint az Szt. 20. §-a szerinti nyilvántartásban szereplő hozzátartozó értesítéséről,
- ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről, valamint a hagyatéki végzést követően az örökösöknek történő átadásáról.

Az elhunyt ingóságairól a halál beálltát követően azonnal jegyzéket készít a haláleset időpontjában műszakot vezető dolgozó. A jegyzéket két tanúval aláírattja.

A közeli hozzátartozó értesítéséről legkésőbb a halálesetet követő napon gondoskodik. Az eltemetetés megszervezéséről az örökösök gondoskodnak.

Ha az elhunyt halála előtt az eltemetetéséről rendelkezett az intézmény felé és a takarékbetétje elhelyezésekor kedvezményezettként az intézményt jelölte meg elhalálása esetére, az intézményvezető a visszafizetett takarékbetétből gondoskodik a temetésről.

Az intézmény vezetője – amennyiben nincs, vagy nem lelhető fel az eltemetetésre köteles személy, vagy az eltemetetésre köteles személy nem gondoskodik a temetésről – az elhunyt személy köztemetésének elrendelése iránt intézkedik a haláleset szerint illetékes települési önkormányzat polgármesterénél.

[1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 62. § (1)-(5) bek.]

Alapfeladaton túl nyújtott szolgáltatások köre a gondozóházban

Az intézmény a bentlakók számára eseti térítési díj ellenében helyben biztosítja fodrász, pedikűr és gyögmasszázs igénybevételét.

A gondozóház az alapfeladatához nem tartozó szolgáltatásokért, programokért az adott szolgáltatás vagy program önköltségének megfelelő összegű térítést kérhet az ellátást igénybe vevőktől.

A programok és szolgáltatások igénybevételi lehetőségéről, a fizetendő térítési díjakról a gondozóház rendszeres szóbeli, illetve – a közösségi helyiségek hirdető tábláin – írásbeli tájékoztatást nyújt.

Otthoni Szakápolási Szolgálat

Budapest III. kerületben élő, szakápolásra szoruló betegek otthoni környezetben történő ellátásának, személyre szabott, humánus és szakszerű ápolásának fontosságát a Fenntartó, illetve a fenntartásában működő Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény évek óta felismerte és szem előtt tartja. Ezzel az ellátási formával a kórházi kezelések száma csökkenthető, illetve időtartama lerövidíthető. Az Otthoni Szakápolási Szolgálat egészségügyi szakellátásként a hét minden napján – hétfőig ügyeleti rendszerben – működik, a szociális ellátáshoz szervesen kapcsolódva végzi tevékenységét.

Az idős ember saját otthonában történő ellátása lehetővé teszi az igénybevevő családban maradását, és a megszokott környezetben történő gyorsabb gyógyulását. A szakápolási tevékenységet a beteg családorvosa, vagy kórházi szakorvosa írásban rendeli el.

Jogszámból alapján a szakápoló a betegnél az alábbi tevékenységeket látja el:

- szondán keresztül történő táplálás és folyadékfelvételhez kapcsolódó szakápolási tevékenységek végzése és megtanítása;
- tracheális kanül tisztítása, a betét cseréje, a tevékenység tanítása;
- állandó katéter bekötése, cseréjéhez vagy rendszeres katéterezéshez, hólyagöblítéshez kapcsolódó szakápolói feladatok;
- az intravénás folyadék és elektrolit pótlásához, parenterális gyógyszer beadásához kapcsolódó szakápolási feladatok;
- baleseti és egyéb műtétek utáni szakápolási feladatok és az önellátás korlátozottsága esetén a testi higiéné biztosítása, valamint a mozgás segítése;
- a műtéti területek ellátása, stoma terápia és különböző célt szolgáló drének kezelésének szakápolási feladatai;
- decubitus és fekély szakápolási feladatai;
- a mozgásában korlátozott beteg segítése, mobilizálása;
- szükség esetén speciális tevékenységek: Tens készülék alkalmazása, gyógylámpák alkalmazása és oxigén terápia;
- gyógytorna;
- fizioterápia;
- haldokló beteg ellátása és hozzátartozóik mentális vezetése (hospice).

A finanszírozást Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő biztosítja a havi vizitszámok alapján.

24 órás gondozószolgálat biztosítása a kerület hat nyugdíjsházában

Az ÓSZSZI által működtetett gondozószolgálat a nyugdíjsházákban lakó idős emberek számára ad a nap 24 órájában folyamatos háttérbiztonságot. Azoknak a lakóknak, akik koruk, vagy egészségi állapotuk miatt az önálló életvitel fenntartásában már segítségre szorúlnak, a gondozási szükséglet mértékének függvényében kétszintű szolgáltatási csomagot biztosítunk. Ezzel segítjük és biztosítjuk a környezeti és személyi higiéné fenntartását, a kiegyensúlyozott fizikai és mentális állapot megőrzését, illetve szükség esetén a gondozási feladatok elvégzését.

Kapacitások

- **étkeztetés:** átlagosan 400 fő étkeztetését szervezzük és biztosítjuk a székhelyen és 10

telephelyen.

- **házi segítségnyújtás:** 288 fő, többségében idős, rászoruló igénylő részére az otthonukban nyújtott szolgáltatás, a nap 8 órájában a hét öt napján.
  - **Ellátottak gyógyászati segédeszközökkel történő átmeneti segítése**
- **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:** a házi segítségnyújtás rendszerében ellátott személyek közül 42 fő részére 24 órán keresztül biztosított készenléti rendszer.
- **idősek nappali ellátása:** 1020 idős embernek, 10 idősek klubjában (melyből 6 nyugdíjsház épületén belül működik) társas tartózkodásra biztosít lehetőséget hétköznap 8 órában, a nyugdíjsházakban működő klubokban hétvégén ügyeleti rendszerben.
- **időskorúak gondozóháza:** a gondozóház átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézmény, mely 56 fő részére egy és két ágyas szobákban biztosít teljes körű ellátást: napi háromszori étkezést, egészségügyi ellátást, mentális gondozást, szükség szerint ruházatot, illetve egyéb textíliával való ellátást.
- **otthoni szakápolás:** III. kerületi betegek saját otthonukban történő szakellátása, mely a kórházi kezelések kiváltására szolgál és házi orvosi elrendeléssel vehető igénybe.
- Ezen kívül **nyújtott szolgáltatások**
  - a nyugdíjas házakon belül nyújtott **nővér szolgálat - gondozó szolgálat;**

IV. MÁS INTÉZMÉNYEKSEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

A Fenntartó a szociális szolgáltatásait a kerületi lakosok igényeinek felmérése alapján szervezi.

A szociális szolgáltatások közül intézményünk az **alapszolgáltatást** és a **szakosított ellátást** elsősorban az **idős korosztálynak** biztosítja, saját otthonában, az idősek klubjaiban, illetve az átmeneti elhelyezést nyújtó bentlakásos intézményben. A Fenntartó ellátási szerződés keretében egyházi és civil szervezetek szolgáltatásaival is bővítette a szociális alapszolgáltatások kínálatát.

Az ellátást igénylők intézményünkön kívül a Magyar Máltai Szeretetszolgálattól házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, népkonyhát, nappali ellátást, hajléktalan ellátást, az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központtól és a MEOSZ-tól támogató szolgáltatást, elsősorban speciális szállítást vehetnek igénybe.

Az intézmény fenntartójával történő együttműködés többoldalú. Kiterjed

- az Alapító Okiratban szereplő szolgáltatások engedélyeztetésére,
- költségvetési, így pénzügyi és gazdasági tevékenység ellenőrzésére,
- a Szakmai Program szerinti működtetés ellenőrzésére,
- az intézmény vezetőjének kinevezésére.

Az ellátást igénybevevők érdekében napi kapcsolatot tartunk fenn az ellátotti kör szükségleteihez igazodóan a Polgármesteri Hivatallal és közvetlenül a Szociális Főosztállyal.

Együttműködés a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel

A Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött együttműködési megállapodás értelmében az MMSZ Budapesti Központja az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 28. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelően működtetett diszpécserközpontján keresztül fogadja az ellátottak jelzéseit, és értesíti az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosító készenléti szakemberét.

Együttműködés az Óbudai Kulturális Központtal

Az Óbudai Kulturális Központ a nyugdíjasoknak szóló színházbérletet és gazdag kulturális programot kínál az intézmény által ellátott idős emberek számára. A kulturális intézmény lehetővé teszi, hogy a színházi élmény az idős emberek számára is elérhetővé váljon.

A Kulturális Központ az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény nyugdíjasainak szervezett kerületi szintű kulturális programjainak lebonyolításához helyszínt biztosít.

Együtműködés az egészségügyi alap- és szakorvosi ellátással, valamint kórházakkal

Az intézmény a szolgáltatást igénybevevők egészsége érdekében együttműködik az egészségügyi alap- és szakorvosi ellátással, valamint a kórházi ellátó rendszerrel. A folyamatos együttműködés célja az idős korúak minél célzottabb, személyre szóló ellátása. Szoros kapcsolatot tartunk fenn a Szent Margit Rendelőintézet Nonprofit Kft.-vel, valamint a területileg illetékes kórházakkal.

Az intézmények közötti kölcsönös együttműködés szakmai tartalma:

- A kórház segíti a megromlott egészségi állapotú ellátottak gyógyítását.
- A kórházi ápolásra nem szoruló, és javuló egészségi állapotú idős emberek szükség esetén a Gondozóházban nyernek elhelyezést.
- A kórházból hazabocsájtott, szociális gondoskodásra szoruló idős embereket a Házi Segítségnyújtó Szolgálat látja el.
- Szakápolás iránti igény esetén az Otthoni Szakápolási Szolgálat biztosítja az egészségügyi szakellátást.

Együtműködés az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtal

Bekapcsolódtunk a III. kerületben élő szociális és mentálhigiénés problémával küzdő családok, személyek felkutatását szolgáló programba. A program célja megtalálni mindazokat az embereket és családokat, akik segítségre szorulnak, de ennek módját, lehetőségét nem ismerik. Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény – mint szociális alapellátó intézmény – jelző pilléreként működik, nem csak tájékoztatást nyújt, hanem a problémák megoldásában szakmailag is szorosan együttműködik, segíti az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ szolgálatához és adósságkezelő programjához való hozzáférést.

Együtműködés az egyházakkal

A kerületben működő történelmi egyházak, így a Katolikus Egyház Budapest-Pünkösdfürdő Boldog Özséb Plébánia, a Kövi Szűz Mária Plébánia, a Szent Péter-Pál Plébánia, a Budapest-Békásmegyeri Református Egyházközség és az Óbudai Evangélikus Egyházközség papjai, lelkészei, karitás vezetői rendszeres kapcsolatot tartanak az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény ellátotti körébe tartozó idős emberekkel. Havonta misét, istentiszteleti szolgálatot végeznek, valamint részt vesznek az intézmény ünnepein.

Együtműködés az Óbudai Rehabilitációs és Foglalkoztatási Központtal, az Óbudai Védőnői Szolgálattal és az Óbudai Egyesített Bölcsődékkal

A kerületi szociális háló tagjaként rendszeresen információt cserélünk az ellátásunkba került, vagy veszélyeztetett ügyfelekről. Hasznos információk átadásával segítjük egymás munkáját, és gondoskodunk a kisgyermekes családban élő idős nagyszülők ellátásáról.

Együtműködés egyéb önkormányzati társintézményekkel

Az Óbudai Sport és Szabadidő Nonprofit Kft.-vel, az Óbuda Múzeummal, a Platán Könyvtárral programjaink megvalósítása érdekében működünk együtt (senior sportnap, könyvet a házhoz program, Műveltségi Vetélkedő). Az Óbudai Társaskörben (Kiskorona 7) és a kerületi múzeumokban közös kulturális programokon vesznek részt a szociális szolgáltatást igénybevevők.

Együtműködés a tartós elhelyezést nyújtó bentlakásos intézményekkel

Az idős korú emberekről történő komplex ellátás rendszeréhez szervesen hozzátartozik, hogy szükség esetén megoldást tudunk kínálni a végleges intézményi elhelyezéssel kapcsolatban is. Ennek érdekében az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény együttműködik a különböző állami,

egyházi, illetve civil szervezetek által fenntartott, elsősorban kerületi (Főváros Ányos utcai Idősek Otthona, Gaudiopolis Békásmegyeri Evangélikus Szeretetház, CAT-Otthon Nonprofit Kft. Idősek Otthona, Art-Vital Idősek Otthona) és kerületen kívüli szociális intézményekkel.

Együttműködés a szociális szakma képző helyeivel, iskolákkal

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény rendszeresen fogad hallgatókat az Eötvös Lóránd Tudományegyetem, a Wesley János Lelkészképző Főiskola és a Károli Gáspár Református Egyetem szociális munkás szakáról, valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem szociálpedagógia szakáról. Az Intézmény gyakorlati terepet biztosít szociális ápoló és gondozó képzésében részt vevő diákoknak. A kerületi középiskolák diákjainak az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséhez nyújtunk segítséget, illetve biztosítunk terepet.

V. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT

A lakosságszám alakulása, a korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények

Életkor	2019. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban	2020. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban	2021. január 1-én lakosságszám az adott korcsoportban	2022. május 17-én lakosságszám az adott korcsoportban
0-3	3701 fő	4744 fő	4505 fő	4372 fő
4-14	14500 fő	14262 fő	13923 fő	13630 fő
15-18	4504 fő	4548 fő	4710 fő	4847 fő
19-20	2167 fő	2321 fő	2334 fő	2351 fő
21-29	12434 fő	12835 fő	12762 fő	11997 fő
30-45	36223 fő	36040 fő	34356 fő	32737 fő
46-55	12434 fő	18569 fő	19694 fő	21331 fő
56-65	14953 fő	14811 fő	13422 fő	12846 fő
66-75	17151 fő	16720 fő	16585 fő	16941 fő
76-85	8835 fő	8392 fő	8381 fő	9169 fő
86+	2969 fő	2508 fő	2172 fő	2547 fő
Összesen	136043 fő	135750 fő	132844 fő	132768

Forrás: Fenntartó TSZR nyilvántartó rendszere (lekérdezés: 2019.01.29., 2020.01.22., 2021.11.17., 2022.05.17.)

- 1. számú táblázat:** Lakosságszám alakulása a korösszetétel függvényében az állandó lakcímmel és tartózkodási hellyel, valamint a III. kerület településszintű lakcímmel rendelkező lakosok számát figyelembe véve

A nyugdíjkorhatár 2012-től fokozatosan és egységesen 65 évre emelkedik, ezért a 65 éven felüliek száma fontos adat a szolgáltatások iránti igény vizsgálatakor: 2019-ben 28.955, 2020-ban 27.620, 2021-ben 27.138, míg 2022. évben 28.657 fő tartozott ebbe a korcsoportba a kerületben. Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szolgáltatásai (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek klubja, idősek átmeneti elhelyezése) iránt folyamatos az érdeklődés, 100 %-os a kihasználtság.

A szolgáltatást igénylők többsége 70 éven felüli. Az igénylők szociális körülményei sokszínűek, családi állapotuk heterogén. Előfordul közöttük egyedül élő, házastárssal, unokával, gyermekkel kétszemélyes háztartásban élő.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény fogadja azokat az érdeklődőket, akik akár telefonon, akár személyesen felkeresik az Intézményt. Ellátási kötelezettségünk elsősorban a kerületi lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel rendelkező személyekkel szemben áll fenn. Intézményünk azoknak az igénylőknek nyújt szolgáltatást, akik önmaguk ellátására részben, vagy egyáltalán nem

képesek, róluk más nem gondoskodik és ellátásuk iránt intézményünkhöz kérelemmel fordulnak.

Az **étkeztetés** keretében gondoskodunk azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Az étkeztetés igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult a 13/2005. (III. 3.) ÖR. rendelet szerint:

- a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 6. § (1) bekezdése szerint saját jogú nyugellátásban részesülő személy,
- a megváltozott munkaképességű személy, amennyiben a munkaképesség csökkenés mértéke eléri az 50 %-ot, és alkalmi foglalkoztatásnak minősülő jogviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb kereső tevékenységet nem folytat,
- azon személy, aki egészségi állapota miatt nem képes elkészíteni a napi egyszeri meleg ételt,
- a súlyosan fogyatékos személy,
- a pszichiátriai beteg személy,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény alapján, a Munkaügyi Központ által álláskeresőként nyilvántartott személy, illetve családtagjai,
- az aktív korúak ellátásában részesülő személy, illetve családtagjai,
- az Szt. 32/B. § (1) bekezdése szerint időskorúak járadékában részesülő személy.

A **házi segítségnyújtás** során - a gondozási szükséglet mértékéről szóló igazolás alapján - segítséget nyújtunk ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- a) saját környezetében,
- b) életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- c) meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** igénybevételénél továbbra is az igénybevevő szociális rászorultságának vizsgálata szükséges. A szociális rászorultság fennállását a szolgáltatás igénybevételét megelőzően, a jogszabályban előírt feltételek szerint vizsgáljuk.

Az Szt. 65. § (4) bek. alapján: „A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult

- a.) az egyedül élő 65 év feletti személy,
- b.) az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- c.) a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.”

A **nappali ellátást, az idősek klubjainak szolgáltatásait** minden olyan felnőtt korú, kerületben élő, vagy tartózkodó nyugdíjas ember veheti igénybe, aki a szolgáltatási elemek, a programjaink iránt érdeklődik, a házirendet elfogadja, és a közösségi együttlétre háziorvosa alkalmasnak tartja.

Az **időskorúak gondozóháza, a „Derús Alkony” Gondozóház** elsősorban a III. kerületi, másodsorban Budapest és Pest megye közigazgatási területén élő idős lakosság számára nyújt teljeskörű ellátást átmeneti elhelyezés formájában, napi 24 órában. Azoknak az idős embereknek kínáljuk a szolgáltatást, akik átmenetileg nehéz élethelyzetbe kerültek, de egészségi állapotuk, illetve szociális körülményeik változásával ismét képessé válnak az önálló életvitelre, vagy idősek otthonában történő elhelyezésre várnak. A gondozóház Pünkösdfürdő zöldövezetében található. Parkosított kert övezi, ahol lehetőség nyílik sétára, levegőzésre, pihenésre. Az akadálymentes, földszintes épületben az idős emberek 1-2 ágyas szobákban nyernek elhelyezést.

Az **otthoni szakápolás** kizárólag háziorvosi elrendelésre, szakorvosi javaslat alapján vehető igénybe. A szolgáltatás igénybevételénél az ellátott egészségi állapota a meghatározó.

VI. A FENNTARTÓ ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSI ELEMELK

Tanácsadás:

- Életvezetési tanács nyújtása
- Életvitelre vonatkozó tanácsadás
- Jogi tanácsadás
- Orvosi tanácsadás

Esetkezelés:

- Probléma feltárása, meghatározása
- Cél meghatározása
- Beavatkozási pontok meghatározása
- Hivatalos ügyek intézésének segítése
- Krízisintervenció

Gondozás:

- Az igénybevevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres, vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatás, fejlesztés, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartást, visszailleszkedést.
- Egészségi állapot figyelemmel kísérése, támogatás terápia követésben
- Egészségügyi alapellátáshoz, szakellátásokhoz történő hozzájutás megszervezése, segítése
- Fizikai és mentális támogatás
- Pihenés biztosítása
- Személyi higiéné biztosításában segítségnyújtás
- Folyadékpótlás ellenőrzése
- Családi és társas kapcsolatok támogatása

Étkeztetés:

- Étkeztetés biztosítása helyben fogyasztással, elvitellel, házhoz szállítással
- Segítségnyújtás étkezéshez

Felügyelet:

- Az igénybevevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes, vagy technikai eszközökkel biztosított kontroll.
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás felügyelet szolgáltatási elemet biztosít.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás:

- Az igénybevevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében.
- A személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Készségfejlesztés:

- Az igénybevevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.
  - fizikai aktivitás megőrzését, javítását célzó mozgásos foglalkozások
  - fejlesztő, szinten tartó preventív célú foglalkozások
  - szabadidős programok
  - tömegkommunikációs eszközök biztosítása, használatának segítése

Közösségi fejlesztés:

- A kerület lakosságát érintő integrációs, informáló, kapcsolatszervező tevékenység. Közösségi együttműködést valósít meg.

VII. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szolgáltatásainak igénybevétele egységes szabályok szerint történik, az Ir-ben megfogalmazottak alapján.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelmére, indítványára történik.

A cselekvőképességében a szociális ellátás igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy a kérelmét, indítványát a törvényes képviselőjének beleegyezésével terjesztheti elő.

Ha az ellátást igénylőt a bíróság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezte, nevében a gondnoka jár el.

A kérelmet az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény székhelyén és bármelyik telephelyén be lehet nyújtani, elő lehet terjeszteni. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt, illetve törvényes képviselőjét az intézmény tájékoztatja, mely tájékoztatás tartalmazza:

- az intézményben biztosított ellátás tartalmát és feltételeit;
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokat;
- a jogosult és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjét (ha a kérelmet az időskorúak gondozóházába nyújtja be);
- panaszjog gyakorlásának módját;
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteit;
- az intézmény házirendjét;
- a fizetendő térítési díjat, teljesítési feltételeket, továbbá a mulasztás következményeit;
- a jogosult jogait és az érdekeit képviselő társadalmi szervezeteket.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény az egyes szolgáltatásait az alábbi rendszerességgel biztosítja:

- Szociális étkeztetés az év minden napján;
- Házi segítségnyújtás munkanapokon napi 8 órában;
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás az év minden napján, napi 24 órában;
- Nappali ellátás: az Idősek Klubjai naponta 8 órában;
- „Derús Alkony” Gondozóház az év minden napján napi 24 órában;
- Otthoni Szakápolási Szolgálat a hét minden napján, hétfőtől péntekig 8-16 óráig, hétvégén ügyeleti rendszerben működik;
- Segédeszköz rendelkezésre bocsajtása munkanapokon 8-15 óráig.

Az intézményi jogviszony létrejötte előtt

- **a házi segítségnyújtás esetén** a kérelmező gondozási szükségletének felmérését el kell végezni. Az intézmény értesítést küld az ellátást kérő személynek az ellátás biztosításáról, a

személyi térítési díj összegéről, befizetésének módjáról. A gondozási szükséglet értékelő adatlapot az intézményvezető (vagy az általa írásban megbízott személy) és a házi orvos is aláírja.

- **a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén a** szolgálat vezetője gondoskodik a szociális rászorultság vizsgálatáról. A szolgáltatás szociális rászorultság fennállása alapján vehető igénybe.
- **az átmeneti ellátás esetén** előgondozást kell végezni. Az intézményvezető szóban vagy írásban tájékoztatja az ellátást igénylőt vagy törvényes képviselőjét az igény nyilvántartásba vételéről, valamint az előgondozás időpontjáról.

Az előgondozás célja:

- az elhelyezést igénybevevő helyzetének megismerése annak megállapítása céljából, hogy az igénybe vevő állapotának és szükségleteinek megfelel-e az intézmény szolgáltatása,
- a szolgáltatás biztosítása előtt tájékoztatás nyújtása az elhelyezést igénybe vevő részére az intézményi életre való megfelelő felkészülés érdekében,
- annak vizsgálata, hogy az ellátást igénybe vevő életkora, egészségi állapota, valamint szociális helyzete alapján jogosult-e az ellátásra,
- a szolgáltatás biztosításának előkészítése az igénybe vevő részére a fogadó intézményben,
- az intézményben élők és dolgozók felkészítése az új igénybe vevő fogadására, az intézménybe történő beilleszkedés zavartalan biztosítása.

Az előgondozás keretében a vezető ápoló, és/vagy a terápiás munkatárs felkészíti az ellátást igénybevevőt és hozzátartozóját az intézményi elhelyezésre és tájékoztatja az intézmény által nyújtott szolgáltatások köréről, igénybevételének feltételeiről és a fizetendő térítési díjakról.

Az előgondozás során az előgondozást végző személy a helyszínen tájékozódik az ellátást igénybe vevő életkörülményeiről és egészségi állapotáról, szociális helyzetéről, valamint az ellátásra való jogosultságának fennállásáról. Ennek ismeretében véleményt nyilvánít arról, hogy az intézmény szolgáltatásai megfelelnek-e az ellátást igénybevevő szükségleteinek és állapotának. Ha az intézmény szolgáltatása az igénybevevő szükségleteinek, állapotának nem felel meg, az előgondozást végző személy más ellátási forma igénybevételére tesz javaslatot [Ir. 6. § (1) bek.]

Az előgondozást végző személy tájékoztatja az ellátást igénybe vevőt, illetve törvényes képviselőjét az intézménnyel kötendő megállapodás tartalmáról, valamint a térítési díj várható mértékéről is. [Ir. 6. § (2) bek.]

Ha az előgondozást végző személy az igénybevevő egészségi állapota tekintetében lényeges különbséget észlel az indítványban foglaltakhoz képest, úgy

- kezdeményezi, hogy az intézmény orvosa - amennyiben erre mód van - előzetesen vizsgálja meg az ellátást igénybevevőt, és/vagy
- az intézményvezető kezdeményezi az *orvosi igazolásban foglalt megállapítások* felülvizsgálatát az igénybevevő lakóhelye szerint illetékes egészségügyi szakrendelés - az ellátást indokoló diagnózis szerint illetékes – szakorvosától. [Ir. 6. § (4) bek.]

Az előgondozást végző személy szükség esetén segítséget nyújt az ellátást igénybevevőnek az előgondozás során észlelt és hatáskörébe nem tartozó probléma megoldásához.

Az intézményi jogviszony keletkezését az intézményvezető, illetve meghatalmazottja döntése alapozza meg. Az intézményvezető a döntésről értesíti az ellátást igénylőt, illetve törvényes képviselőjét. Elutasítás esetén az értesítés írásban történik.

Ha az ellátást igénybevevő, illetve törvényes képviselője az intézményvezető döntését vitatja – az Szt. 94/A. § (3) bekezdése értelmében –, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat. A felülvizsgálati kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán kell benyújtani. A polgármesteri döntés ellen bírósághoz lehet fordulni.

Az ellátás igénybevételének megkezdése előtt az intézményvezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt. A megállapodás megkötéséhez az ellátást igénylő személy személyes jognyilatkozata szükséges, ha cselekvőképés vagy

cselekvőképességében a szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott. A cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személyt a megállapodás megkötését megelőzően meg kell hallgatni és véleményét a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venni.

Információnyújtást és tanácsadást intézményi jogviszony létesítése nélkül is igénybe lehet venni.

Az Otthoni Szakápolási Szolgáltatás

Igénybevételének módja eltér a fenti szolgáltatásoktól. A szakorvosi javaslat alapján a családorvos 2x14 alkalommal gyógytornát és maximum 4x14 alkalommal szakápolási vizitet rendelhet el. A beteg heti hét napos, ill. heti 2, vagy heti 3-szori ellátást kaphat. A szakápolás befejezését családorvos és a szolgálat vezetője aláírásával, pecsétjével hitelesíti.

A nyugdíjasházi lakóknak biztosított gondozási szolgáltatási csomag igénybevételét a rászoruló lakó gondozási szükségletének felmérése előzi meg. Ezt követően történik az önellátásában segítségre szoruló lakóval a gondozási megállapodás megkötése. A szolgáltatási csomagok térítési díjáról a 60/2020. (XII.18.), az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásáról szóló önkormányzati rendelet 4. számú melléklete rendelkezik.

Ellátottak gyógyászati segédeszközökkel történő átmeneti segítése

Maximum 6 hónap időtartamra. orvosi javaslatra lehet, térítésmentesen igénybe venni.

A személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokért – étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása, átmeneti elhelyezés – fizetendő térítési díjak mértékét az Önkormányzat Képviselő-testülete évenként határozza meg.

A megállapított személyi térítési díjról az intézmény vezetője értesíti az ellátást igénybevevőt, törvényes képviselőjét.

Lehetőség van arra, hogy az ellátást igénylő, az ellátott vagy a térítési díjat megfizető más személy, írásban vállalja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését. Ebben az esetben a jövedelemre vonatkozó igazolásokat nem kell csatolni a kérelemhez. (Szt. 117/B. §)

Amennyiben az ellátásra jogosult, vagy fizetésre kötelezett kérelmére a személyes gondoskodásért fizetendő személyi térítési díjat indokolt esetben a Polgármester méltányosságból elengedheti, illetve mérsékelheti. A méltányossági kérelmeket részletes indokolással ellátva, az intézményvezetőnél kell írásban benyújtani. Az intézményvezető a kérelmet javaslatával ellátva 8 napon belül megküldi a Polgármesteri Hivatalnak.

A térítési díj felülvizsgálatáról, a szolgáltatás megszűnéséről, valamint a személyi térítési díjhátralékról a Házi Segítségnyújtó Szolgálat vezetője, a Nappali ellátás vezetője, illetve a Gondozóház vezetője írásban értesíti az igénybevevőt, illetve törvényes képviselőjét. Az intézményvezető feladata, hogy negyedévente tájékoztassa a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében. (29/1993. (II.17.) Korm. rendelet 31. § (2)-(3) bek.)

Dokumentációs rend

Étkeztetés esetén: Étkeztetésre vonatkozó igénybevételi napló [1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 20. § (3)]

Házi segítségnyújtás esetén: Tevékenységnapló házi segítségnyújtáshoz személyi gondozás és Tevékenységnapló házi segítségnyújtáshoz szociális segítség esetén [1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklet]

Nappali ellátás esetén: Nappali ellátásban részesülők látogatási és eseménynaplója [1/2000. (I. 7.)

SzCsM rendelet 79. § (1)]

Átmeneti ellátás esetén: Gondozási terv [1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 7. § (1) b) pont]

Igénybevevői nyilvántartás

Az országos jelentési rendszerbe naprakész információt nyújtunk az intézmény szolgáltatásait igénybe vevőkről. Havonta – a jogszabályban előírtaknak megfelelően – adatot szolgáltatunk az egyes szolgáltatásokra várakozó személyekről.

GDPR

Az adatvédelmi szabályozásnak megfelelően a személyes adatok védelme, illetve az adatkezelési műveletek szakszerűsége biztosított. A hatályos jogszabályoknak való megfelelést a Fenntartó által megbízott RF Production Hungary Kft. adatvédelmi tisztviselője és az Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzat biztosítja.

Az intézményi jogviszony megszűnése

Az intézményi jogviszony megszűnésére, vagy felmondására az Szt. 100-101. §-ban foglaltak az irányadók.

Az intézményvezető az intézményi jogviszony megszüntetéséről, illetőleg az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat.

Ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat megfizető személy vitatja, – az Szt. 101. § (4) bekezdése értelmében – a döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán kell benyújtani.

A polgármesteri döntés jogellenességének megállapítása – az Szt. 101. § (5) bekezdés c) pontja értelmében – a bíróságtól kérhető.

Az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a Polgármester nem dönt, illetve a bíróság határozata véglegessé nem válik.

Az ellátottak jogai és érdekvédelme

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben az ellátottnak joga van az ellátással kapcsolatban panaszt tenni. A panaszt, az intézmény vezetője köteles kivizsgálni és a vizsgálat eredményéről a panasztevőt 15 napon belül köteles írásban tájékoztatni.

Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézményvezető intézkedésével – az Szt. 94/E. § (14) bekezdése értelmében – a határidő elmulasztásától, illetve az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Polgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. A kérelmet a Polgármesteri Hivatal Szociális Főosztályán kell benyújtani.

A szociális szolgáltatások esetében az Szt. 94/K. §-ban foglaltaknak megfelelően az intézményvezető köteles az ellátottjogi képviselő által nyújtható segítségadás lehetőségéről, valamint az ellátottjogi képviselő elérhetőségéről az ellátottakat tájékoztatni.

Az intézménybe való felvételkor az intézményvezető tájékoztatást ad a külön jogszabályban foglaltaknak megfelelően az ellátott és hozzátartozója számára.

VIII. A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény és a szolgáltatásokat igénybevevő idős emberek közötti kapcsolattartás célja a zavartalan együttműködés elérése és a segítő kapcsolat folyamatos fenntartása. A kapcsolatban az ellátást végző szakember szerepe meghatározó, amelyben különösen nagy hangsúlyt kap a megfelelő kommunikáció.

Az ellátást igénybevevőt megilleti a személyes adatainak védelme, illetve a magánéletével kapcsolatos titokvédelem. A szolgáltatást biztosító munkatársak a tudomásukra jutott információk kezelése során az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény Adatvédelmi és adatbiztonsági Szabályzatában előírtaknak megfelelően járnak el.

A kapcsolattartás módja:

- személyesen (az intézmény hivatalos helyiségében, ill. a szolgáltatást igénybevevő személy lakásán),
- telefon igénybevételeivel – mobiltelefon, SMS,
- írásban,
- elektronikus úton,
- helyi sajtón keresztül.

A tájékoztatás formái:

Az Intézmény saját honlapot (www.oszszsi.hu) és Facebook oldalt üzemeltet, melyen minden fontos információt megtalálhatnak az érdeklődők. Az intézmény közérdekű adatai a www.oszszsi.hu honlapon megtekinthetők.

Szórólapok, prospektusok készítésével és a háziorvosi rendelőkben, szakrendelőkben történő elhelyezésével, újsághirdetésekkel hívjuk fel a lakosság figyelmét az intézmény szolgáltatásaira.

Az intézményi honlapon, a Facebook-on, az Óbuda Újságban, az obuda.hu honlapon nemcsak az ellátotti körünket, hanem a kerületben élő valamennyi érdeklődőt tájékoztatjuk a korosztályt érintő kerületi eseményekről, programlehetőségekről, az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény szolgáltatásairól, a napi történésekről.

A televízió, a rádió, az írott és elektronikus sajtó képviselőinek adott mindennemű felvilágosítás nyilatkozatnak minősül, amelyhez a Fenntartó előzetes engedélye, hozzájárulása szükséges.

IX. ÖSSZEGZÉS

A Fenntartó szándékának megfelelően az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény a kerületi idősellátások területén az alapszolgáltatások és szakosított ellátás biztosítására és megszervezésére kapott felhatalmazást.

Az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény hosszútávon megőrzendő értéknek tekinti, hogy igazodva a változó gazdasági és társadalmi feltételekhez, az időskorú emberek számára a szociális biztonság szempontjainak figyelembevételével magas színvonalú ellátásokat nyújtson. Az új igények mentén, a változásokra mindig nyitottan új szolgáltatási formákat vezessen be és a kiszélesedett ellátotti kör részére komplex, magas színvonalú szolgáltatást biztosítson.

Az intézmény szakmai programjában azt a törekvésünket fogalmaztuk meg, hogy a szolgáltatásinkat igénybe vevő idős emberek intézményunktől minden esetben a szükségleteiknek leginkább megfelelő ellátásban részesüljenek: személyre szabott gondozást, szeretetteljes baráti közösséget, kulturált klubkörnyezetet, változatos és sokoldalú programkínálatot kapjanak. Szolgáltatásaink révén enyhüljön az idősek kiszolgáltatottsága, elmagányosodása a generációk között erősödjön a szolidaritás.

Hitvallásunk, hogy a munkahely légköre, a megfelelő munkakörülmények és a megbecsülés egyaránt hozzájárul a munkatársak képességeinek teljes kibontakoztatásához. A szakmai csoportok rendszeres kapcsolata erősíti a közösségi munkát, a kollektív tapasztalat eredményesebb szakmai munkához vezet, mint az egymástól elkülönülő gondolkodás.

Fontosnak tartjuk a profilunkhoz illeszkedő szolgáltatásokat nyújtó civil és állami intézményekkel történő együttműködést és a rendszeres tapasztalatcsere lehetőségét.

A fenntartó önkormányzattal folyamatosan együttműködünk, konstruktív kapcsolatot ápolunk. Fontosnak tartjuk, hogy az ellátás színvonaláról rendszeresen visszajelzést kapjunk a szolgáltatást igénybe vevő emberektől. A visszajelzések tükrében, az aktuális igényeknek megfelelően tudjuk szolgáltatásainkat alakítani.

Az Intézmény jövőbeni elképzelései

Célkitűzéseink az alábbi irányvonalak mentén fogalmazódnak meg:

- a meglévő szolgáltatások minőségi fejlesztése az igénybevevők érdekében;
- új programok bevezetése;
- szakmai műhelyeink professzionális működtetése;
- a dolgozók és az ellátottak mentálhigiénéjének megőrzése, erősítése.

Szakmai célkitűzésünk, hogy szolgáltatásaink biztosításával az idős emberek testi-lelki egészségét, életminőségét megőrizzük, illetve lehetőségeink szerint javítsuk. Az idős lakosok megélik a közösséghez tartozás megtartó erejét, megtalálják helyüket és tiszteletben, megbecsülésben részesüljenek kerületünk szélesebb társadalmi közösségében.

Célunk, hogy az Óbudai Szociális Szolgáltató Intézmény tükrözze az itt dolgozó szociális szakemberek értékorientált elkötelezettségét az idős, rászoruló emberek szolgálata iránt, és méltó módon képviselje Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának arculatát.

X. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Az intézmény számára a jogszabályokban, a képviselő testületi döntésekben megfogalmazott feladat-, működési, hatásköri és szervezeti előírásokat a Szakmai Programban foglaltak figyelembevételével kell alkalmazni.

A Szakmai Program **2023. március 1.** napján lép hatályba. Jelen dokumentum hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti az Intézmény 2022. február 1-től hatályos Szakmai Programja.

Budapest, 2023. február 24.

Haskóné Alker Annamária
intézményvezető

A Szakmai Programot Budapest Főváros III. Kerület, Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat Képviselő-testülete **2023. február 23.** napján megtartott ülésén megtárgyalta és a **48/2023. (II.23.)** számú határozatával jóváhagyta.